

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ตำบล หน้าโคก

ปี 2568 - 2570

จัดทำโดย

นายสมเกียรติ แสงสว่าง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาชีพการเกษตร โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในการพัฒนาการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดด้านการเกษตร ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งมีรูปแบบการพัฒนอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มตั้งแต่การเก็บ รวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม และมีการวิเคราะห์ปัญหา รวมถึงแนวทางการพัฒนาการเกษตร เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนสำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนพัฒนาการเกษตรเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ เพื่อใช้เป็นกรอบในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพและทรัพยากรต่อไป

นายสมเกียรติ แสงสว่าง
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

	หน้า
บทที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน	5
1. ข้อมูลด้านกายภาพ	
1.1. สถานที่ตั้งและ	5
1.2. อาณาเขต	5
1.3. การแบ่งเขตการปกครอง	6
2. สภาพภูมิประเทศ	
2.1 พื้นที่ป่า	6
2.2สภาพพื้นที่	6
2.3ชุดดิน	6
3. ลักษณะภูมิอากาศ	
3.1สภาพภูมิอากาศ	11
3.2ฤดูกาล	11
3.2แหล่งน้ำและปริมาณน้ำฝน	11
3.4อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์	11
4. เส้นทางคมนาคม	13
5. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	14
6. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
6.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	14
6.2 จำนวนครัวเรือน	16
6.3 การศึกษา	16
6.4 การสาธารณสุข	16
6.5 ประเพณีและวัฒนธรรม	19
7. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหน้าโคกอำเภอผักไห่	19
8. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	21
9. องค์กรและสถาบันต่างๆ	22

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
10. ข้อมูลสาธารณูปโภค	24
11. ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ	24
12. การเกิดภัยธรรมชาติ	25
บทที่ 2การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลหน้าโคก	
2.1. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	26
2.1.1 เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	26
2.1.2 ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	33
2.1.3 สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	37
2.1.4 สินค้าเกษตรที่สำคัญ	37
2.2. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	54
2.3. 2.3. การจัดทำ TOWS Matrix	55
บทที่ 3ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรตำบลหน้าโคก	
3.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)	57
3.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	57
3.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	58
3.4 การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์	58
ภาคผนวก(โครงการต่างๆ)	60
ติดต่อผู้นำท้องที่ และท้องถิ่นตำบลหน้าโคก	76

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ข้อมูลหมู่บ้านและพื้นที่ปกครองของแต่ละหมู่บ้านในตำบลหน้าโคก	6
ตารางที่ 1.2 ปริมาณน้ำฝน ปี 2561 – 2563	12
ตารางที่ 1.3 ข้อมูลการผลิตพืชตำบลหน้าโคก	14
ตารางที่ 1.4 เขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตำบลหน้าโคก	16
ตารางที่ 1.5 ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลหน้าโคก	18
ตารางที่ 1.6 แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของตำบลหน้าโคก	20
ตารางที่ 1.7 แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลหน้าโคก	22
ตารางที่ 1.8 รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	22
ตารางที่ 1.9 จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	23
ตารางที่ 1.10 ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหน้าโคก	23
ตารางที่ 1.11 ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	23
ตารางที่ 1.12 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ ตำบลหน้าโคก	24
ตารางที่ 2.1 แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลหน้าโคก	26
ตารางที่ 2.2 แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลหน้าโคก	27
ตารางที่ 2.3 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหน้าโคก	27
ตารางที่ 2.4 แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหน้าโคก	28
ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลหน้าโคก	29
ตารางที่ 2.6 แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	30
ตารางที่ 2.7 แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลหน้าโคก	30
ตารางที่ 2.8 แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลหน้าโคก	31
ตารางที่ 2.9 ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหน้าโคก	32
ตารางที่ 2.10 แสดงทรัพยากรดินตำบลหน้าโคก	33
ตารางที่ 2.11 แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหน้าโคก	37
ตารางที่ 2.12แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลหน้าโคก	38
ตารางที่ 2.13 แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2564	44
ตารางที่ 2.14แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลหน้าโคก	47
ตารางที่ 2.15แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลหน้าโคก	47
ตารางที่ 2.16แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี 2565 ตำบลหน้าโคก	50
ตารางที่ 2.17 แสดงพื้นที่ปลูกโกโก้ ตำบลหน้าโคก	51

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.18 แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	54
ตารางที่ 2.19แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	55
ตารางที่ 3.1 แสดงแผนการพัฒนากิจกรรมของตำบลหน้าโคก	72
ตารางที่ 3.2 (ต่อ) แสดงแผนการพัฒนากิจกรรมของตำบลหน้าโคก	73
ตารางที่ 3.3 (ต่อ) แสดงแผนการพัฒนากิจกรรมของตำบลหน้าโคก	74
ตารางที่ 3.4 (ต่อ) แสดงแผนการพัฒนากิจกรรมของตำบลหน้าโคก	75

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงอาณาเขตตำบลหน้าโคก	5
ภาพที่ 1.2 แผนที่กลุ่มชุดดินในพื้นที่ตำบลหน้าโคก	10
ภาพที่ 1.3 พื้นที่ดินมีปัญหาของตำบลหน้าโคก	11
ภาพที่ 1.4 ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ตำบลหน้าโคก	13
ภาพที่ 1.5 เส้นทางการคมนาคมภายในตำบลหน้าโคก	13
ภาพที่ 1.6 แผนที่แสดงเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	16
ภาพที่ 1.7 แผนที่แสดงพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตำบลหน้าโคก	17
ภาพที่ 1.8 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชตำบลหน้าโคก	17
ภาพที่ 1.9 การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลหน้าโคก	21
ภาพที่ 1.10 แสดงที่ตั้งหน่วยงานและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในตำบลหน้าโคก	24
ภาพที่ 2.1 แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลหน้าโคก	26
ภาพที่ 2.2 แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลหน้าโคก	27
ภาพที่ 2.3 แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลหน้าโคก	28
ภาพที่ 2.4 แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหน้าโคก	29
ภาพที่ 2.5 แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	33
ภาพที่ 2.6 แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลหน้าโคก	34
ภาพที่ 2.7 แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลหน้าโคก	34
ภาพที่ 2.8 แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลหน้าโคก	35
ภาพที่ 2.9 แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลหน้าโคก	35
ภาพที่ 2.10 แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลหน้าโคก	36
ภาพที่ 2.11 แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลหน้าโคก	36
ภาพที่ 2.12 แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหน้าโคก	37
ภาพที่ 2.13 แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหน้าโคก	38
ภาพที่ 2.14 แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลหน้าโคก	39
ภาพที่ 2.15 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวตำบลหน้าโคก	43
ภาพที่ 2.16 แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอผักไห่	45
ภาพที่ 2.17 แสดงแหล่งรับซื้อข้าว	46
ภาพที่ 2.18 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลหน้าโคก	49

บทที่ 1

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

1. ข้อมูลด้านกายภาพ

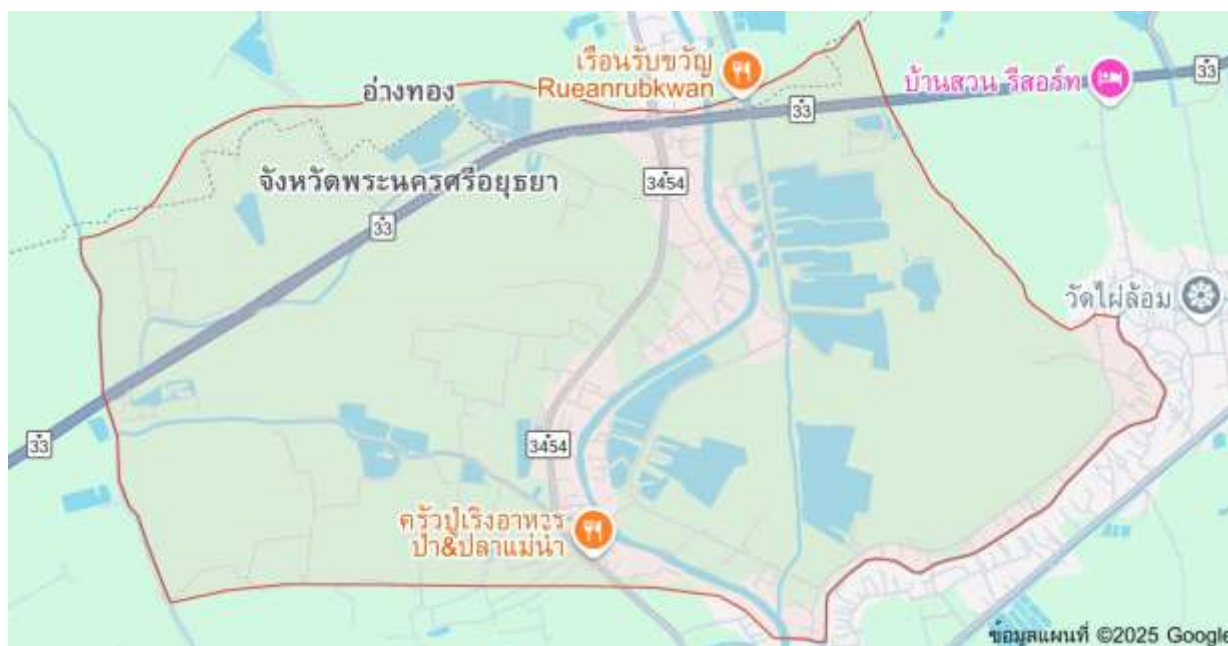
1.1 ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่เขต ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีแม่น้ำน้อยเป็นแม่น้ำสายหลัก ทิศเหนือติดต่อบางจรัญ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ทิศใต้ติดต่อบางลอมฤต ทิศตะวันออกติดต่อบางโคกช้าง ลาดน้ำเค็มทิศตะวันตกติดต่อบางหนองน้ำใหญ่ พื้นที่ทั้งหมดของตำบลหน้าโคก 3,657 ไร่ 9046.27ไร่

1.2. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบางจรัญ อ.วิเศษชัยชาญจ.อ่างทอง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลลอมฤต
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลโคกช้าง/ลาดน้ำเค็ม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลหนองน้ำใหญ่

แผนที่ตำบลหน้าโคก อาณาเขตตำบลและหมู่บ้าน

ต. บางจรัญ อ. วิเศษ จ.อ่างทอง

หมายเหตุ

ขอบเขตตำบล

----- ขอบเขตหมู่บ้าน

ภาพที่ 1.1 แสดงอาณาเขตตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : แผนที่Google, 2568)

1.3 การแบ่งเขตการปกครอง

- ตำบลหน้าโคก แบ่งเขตการปกครองจำนวน 7 หมู่บ้าน ดังนี้หมู่ที่ 1 บ้านตาลเรียง หมู่ที่ 2 บ้านหน้าโคก หมู่ที่ 3 บ้านหน้าโคก หมู่ที่ 4 บ้านหน้าโคก หมู่ที่ 5 บ้านห้วยตะเข้เหนือ หมู่ที่ 6 บ้าน ห้วยตะเข้ใต้ หมู่ที่ 7 บ้านปากลาดไธ

ตารางที่ 1.1 ข้อมูลหมู่บ้าน และพื้นที่ปกครองของแต่ละหมู่บ้านในตำบลหน้าโคก อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ปกครอง (ไร่)	ลำดับที่
หมู่ที่ 1	บ้านตาลเรียง	723	1
หมู่ที่ 2	บ้านหน้าโคก	385	6
หมู่ที่ 3	บ้านญวน	395	5
หมู่ที่ 4	บ้านญวน	650	3
หมู่ที่ 5	บ้านห้วยจรเข้เหนือ	669	2
หมู่ที่ 6	บ้านห้วยจรเข้ใต้	375	7
หมู่ที่ 7	บ้านลาดไธ	460	4
รวม		3,657	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไถ่, 2568

2. สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ไป ตำบลหน้าโคก มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มทุ่งนา ลักษณะของดินเป็นดินเหนียว มีคลองสายหลัก 1 สาย ที่ใช้สำหรับส่งน้ำให้เกษตรกรในการประกอบอาชีพการเกษตร คือแม่น้ำน้อย แต่เมื่อถึงฤดูน้ำหลากประมาณต้นเดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคม จะมีระดับน้ำสูงกว่าปกติ และท่วมขังอยู่ระยะหนึ่งโดยประชาชนส่วนใหญ่จะปลูกบ้านใกล้กับบริเวณริมคลอง

2.1 พื้นที่ป่า

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลาก จึงไม่มีพื้นที่ป่าไม้

2.2 สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

2.3 ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดิน และคุณภาพของดิน

2.3.1 ข้อมูลกลุ่มชุดดิน

กลุ่มชุดดินในพื้นที่ตำบลหน้าโคก มี 5 กลุ่ม คือ

กลุ่มชุดดินที่ 11 จำนวนพื้นที่ 1876.70 ไร่

ลักษณะเด่น คือ เป็นกลุ่มดินเปรี้ยวจัด ลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเลปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดินคือ เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินจำพวกตะกอนผสมของตะกอนลำนํ้าและตะกอนน้ำทะเล แล้วพัฒนาในสภาพน้ำกร่อยพบในบริเวณที่ราบลุ่มที่ห่างจากทะเลไม่มากนัก โดยเฉพาะที่ราบลุ่มภาคกลาง มี

น้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝนเป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัดหน้าดินอาจแตกกระแหงเป็นร่องลึกในฤดูแล้ง และมีรอยอุ้มน้ำในดิน ดินบนมีสีดำหรือสีเทาแก่ ดินล่างมีสีเทาและมีจุดประสีน้ำตาล สีสเหลือง หรือ สีแดง ปะปนอยู่เป็นจำนวนมากในช่วงดินล่างตอนบนและพบจุดปะสีเหลืองฟางข้าวของสารจาโรไซด์ ภายในระดับความลึก 50-100 เซนติเมตร มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดรุนแรงมากถึงเป็นกรดจัดมาก

การใช้ประโยชน์คือ ใช้ทำนา ถ้าดินเหล่านี้ได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน ใช้น้ำ และปุ๋ย ในอัตราที่เหมาะสม และควรมีการควบคุมน้ำ หรือจัดระบบชลประทานที่มีประสิทธิภาพ ข้าวที่ปลูกจึงจะได้ผลผลิตดีขึ้น

ปัญหาที่พบ คือ ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางในช่วงความลึก 50-100 เซนติเมตร จากผิวดินเกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้ง แข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการดินเพื่อการปลูกพืช

ข้าวควรไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุ ปูน 500-1,000 กิโลกรัมต่อไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด(หว่าน เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัมต่อไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วันควรพัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำไว้ ใช้ ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2

พืชผักหรือผลไม้ ควรยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำควรกว้างประมาณ 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำหว่านวัสดุ ปูน 500-1,000 กิโลกรัมต่อไร่ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตันต่อไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือขุดหลุม 10 ปลูกลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุ ปูน 6 กิโลกรัมต่อหลุมในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดการด่างเพิ่มขึ้นหว่านด้วยวัสดุ ปูน 500-1,000 กิโลกรัมต่อไร่ ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้มีดินกรดเพิ่มขึ้น

ชุดดินที่ 3 จำนวน 428.88 ไร่

ชุดดิน : ชุดดินบางกอก (Bk) ชุดดินบางเลน (Bl) ชุดดินบางแพ (Bph) ชุดดินชะเชิงเทรา (Cc) และชุดดินสมุทรปราการ (Sm)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเลที่ไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถันภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจพบชั้นดินเลนที่มีเกลือสะสมอยู่ในดินล่าง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2

สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตรหรือถึงชั้นดินเลน ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วมหรือมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ชุดดินที่ 4 จำนวน 2039.77 ไร่

ชุดดิน : ชุดดินบางมูลนาก (Ban) ชุดดินบางปะอิน (Bin) ชุดดินชัยนาท (Cn) ชุดดินชุมแสง (Cs) ชุดดินพิมาย (Pm) ชุดดินราชบุรี (Rb) ชุดดินสระบุรี (Sb) ชุดดินสิงห์บุรี (Sin) ชุดดินศรีสงคราม (Ss) ชุดดินท่าพล (Tn) และชุดดินท่าเรือ (Tr)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ชุดดินที่ 33 จำนวน 275.88 ไร่

ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินกำแพงเพชร (Kp) ชุดดินกำแพงแสน (Ks) ชุดดินลำสนธิ (Ls) ชุดดินน้ำดุก (Nd) ชุดดินธาตุพนม (Tp) และชุดดินตะพานหิน (Tph)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายแป้งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ : ปลุกพีชไร่หรือพีชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลุกพีชหมุนเวียนให้มีการปลุกพีชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพีชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลุกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพีชคลุมดิน ปลุกพีชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บ¹² ผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

ชุดดินที่ 2 จำนวน 142.29 ไร่

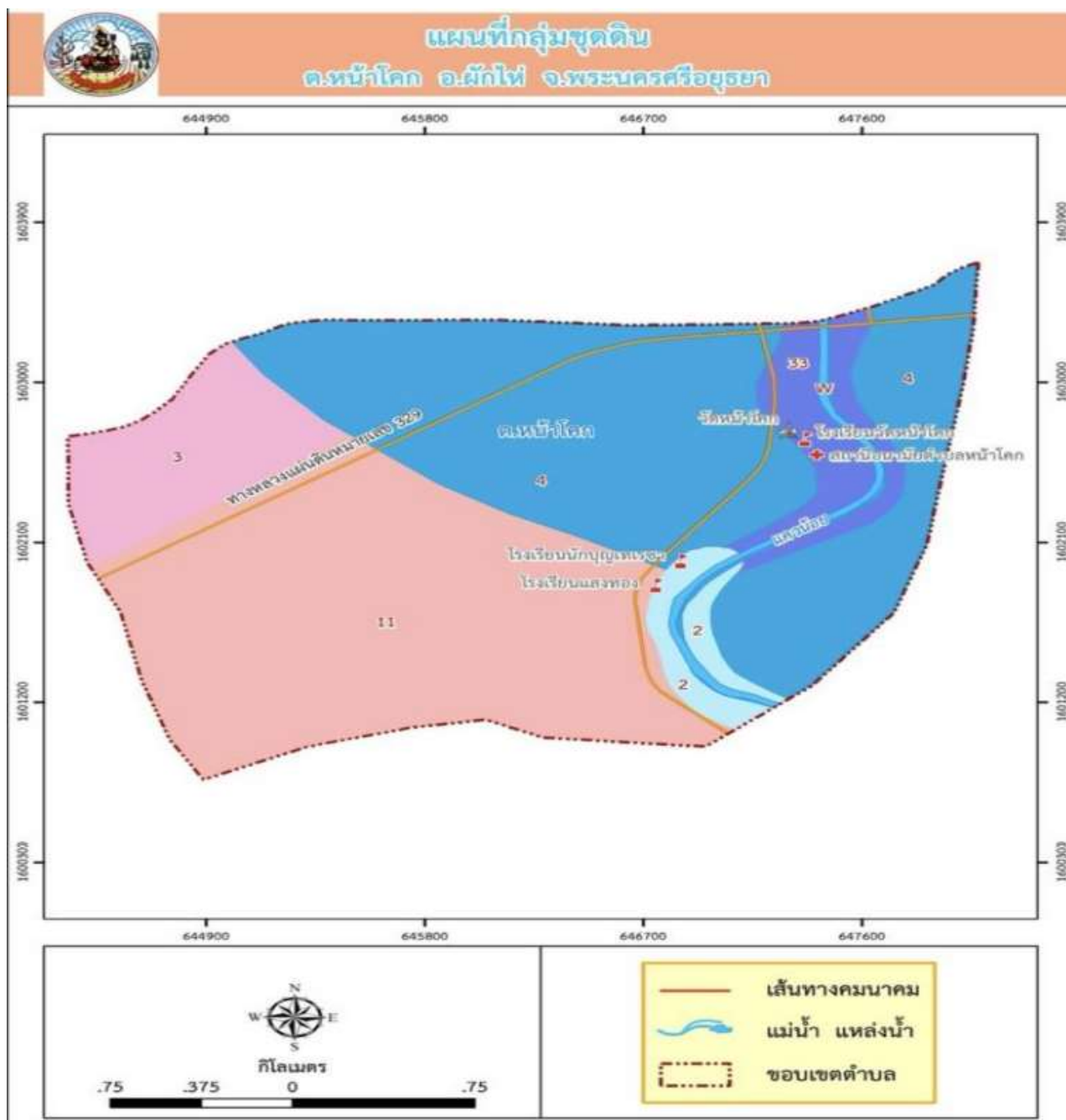
ชุดดิน : ชุดดินอยุธยา (Ay) ชุดดินบางเขน (Bn) ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว (Bp) ชุดดินมหาโพธิ์ (Ma) และชุดดินท่าขวาง (Tq)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า 100 ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่น ทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแวง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ปลุกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดจัดมากของดินด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ หวานให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพีชปุ๋ยสด (หวานโสณอัฟริกันหรือโสณอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลุกพีชไร่หรือพีชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

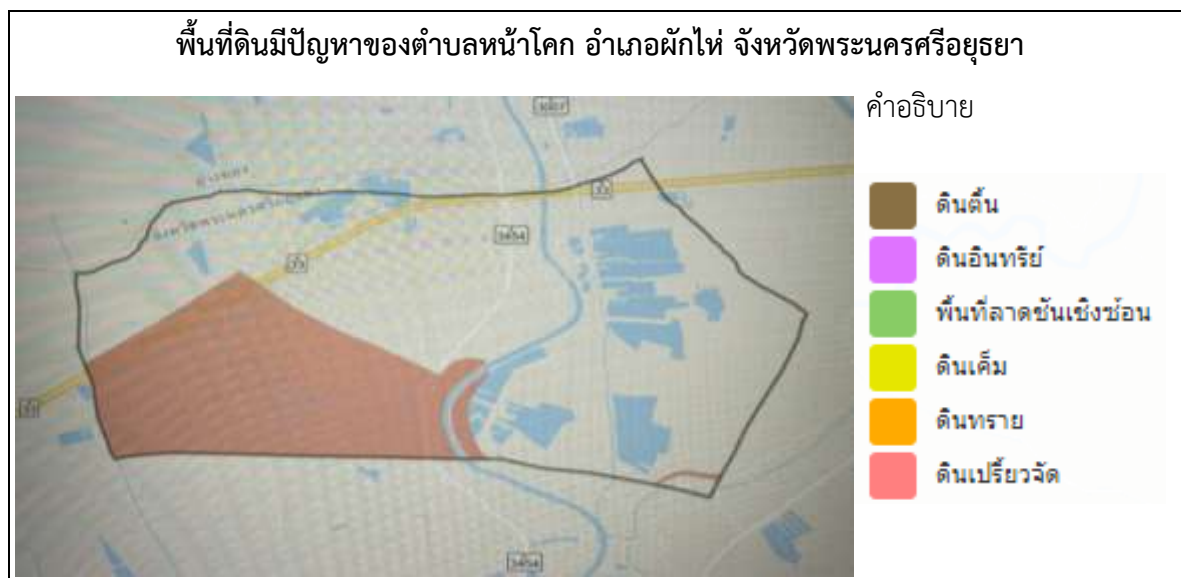
ปลุกพีชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หวานวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่ บนสันร่องและร่องคูน้ำ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปูน 5 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก ไว้ใช้ในช่วงที่พืชขาดน้ำ ล้างและควบคุมไม่ให้ดินเกิดการด่างเพิ่มขึ้น เมื่อดินเป็นกรดเพิ่มขึ้น หวานด้วยวัสดุปูน 500 กิโลกรัม/ไร่

ภาพที่ 1.2 แผนที่กลุ่มชุดดินในพื้นที่ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, 2568)

2.3.2 ปัญหาของดิน

พื้นที่ดินตำบลหน้าโคก พบปัญหาดินเปรี้ยวในพื้นที่ หมู่ที่ 4-5 จำนวน 1,485.16 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40.4 ของพื้นที่การเกษตร แต่มีความเหมาะสมปานกลางในการทำนาข้าว

ภาพที่ 1.3 พื้นที่ดินมีปัญหาของตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : [http://agri-map-online.moac.go.th/\(ดินปัญหา\)](http://agri-map-online.moac.go.th/(ดินปัญหา)), พ.ศ. 2568

3. ลักษณะภูมิอากาศ

3.1 สภาพภูมิอากาศ ภูมิอากาศของประเทศไทยมีลักษณะเป็นแบบร้อนชื้น ทั่วประเทศมีอุณหภูมิเฉลี่ยระหว่าง 18 - 38 องศาเซลเซียส ช่วงฤดูร้อนยาวนานประมาณ 3 เดือน อากาศจะร้อนที่สุดช่วงกลางเดือนเมษายน หลังจากนั้น ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ฤดูฝน 6 เดือน และฤดูหนาว 3 เดือนตามลำดับ

3.2 ฤดูกาล ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ จนถึงประมาณกลางเดือนพฤษภาคม
 ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคม จนถึงต้นเดือนตุลาคม
 ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคม จนถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์

3.3 แหล่งน้ำและปริมาณน้ำฝน

แหล่งน้ำธรรมชาติตำบลหน้าโคกจะมีแม่น้ำน้อยไหลผ่าน หมู่ที่ 1,2,3,4 และหมู่ที่ 5,6,7 ออกไปสู่ตำบลอมฤต อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ระบบชลประทาน ได้แก่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสูตร

ปริมาณน้ำฝน

จากสถิติน้ำฝนเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปี พบว่าฝนจะเริ่มตกในเดือนเมษายนถึงเดือนตุลาคมโดยในช่วงเดือน พฤษภาคม-มิถุนายน จะมีปริมาณฝนลดลง และจะกลับมาตกหนักอีกครั้งในช่วงเดือนกรกฎาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 12.62 มิลลิเมตร สำหรับเดือนที่ฝนตกน้อยที่สุด คือ เดือนมกราคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2.6 มิลลิเมตร

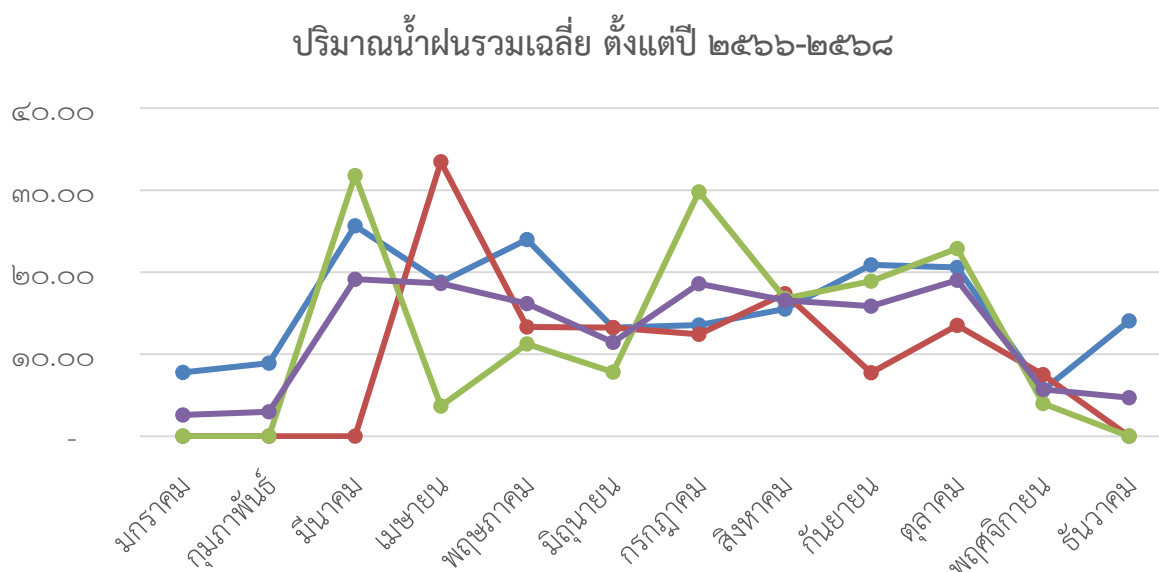
ปริมาณน้ำฝนระหว่างปี พบว่า พ.ศ. 2568 มีปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ 151.39 มิลลิเมตร

ตารางที่ 1.2 ปริมาณน้ำฝน ปี 2566 - 2568

เดือน	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	เฉลี่ย	ลำดับ
มกราคม	7.80	0	0	2.60	12
กุมภาพันธ์	8.90	0	0	2.97	11
มีนาคม	25.65	0	31.80	19.15	1
เมษายน	18.80	33.45	3.70	18.65	3
พฤษภาคม	23.98	13.31	11.26	16.18	6
มิถุนายน	13.25	13.24	7.84	11.44	8
กรกฎาคม	13.56	12.43	0	18.60	4
สิงหาคม	15.52	17.37	0	16.56	5
กันยายน	20.89	7.74	0	15.84	7
ตุลาคม	20.59	13.53	0	19.01	2
พฤศจิกายน	5.60	7.50	0	5.70	9
ธันวาคม	14.05	0	0	4.68	10
ปริมาณน้ำฝนตลอดทั้งปี	188.59	118.57	147.00	151.39	
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย	15.72	9.88	12.25	12.62	

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2568

: เว็บไซต์กรมอุตุนิยมวิทยา, 2568

ภาพที่ 1.4 ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ตำบลหน้าโคก อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2568

: เว็บไซต์กรมอุตุนิยมวิทยา, 2568

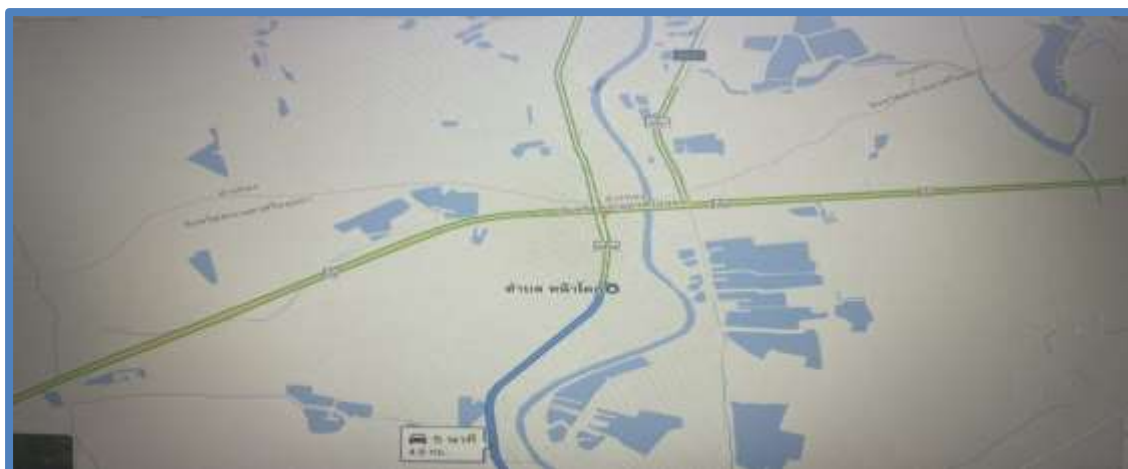
3.4 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิ ในช่วงเดือนมกราคม จะมีอุณหภูมิต่ำสุด เฉลี่ย 18.5 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิจะสูงสุดในช่วงเดือนเมษายน เฉลี่ย 39.4 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุดในช่วงเดือนสิงหาคม เฉลี่ย 80.8 เปอร์เซ็นต์ และความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดในช่วงเดือนมกราคม เฉลี่ย 57.9 เปอร์เซ็นต์

4. เส้นทางคมนาคม

มีถนนเชื่อมต่อหมู่บ้านทั้ง 7 หมู่บ้านและเชื่อมต่อกับตำบลข้างเคียง และถนนเสริมคอนกรีตจากตำบลถึงถนนลาดยางสายอำเภอดำรงวิทยะ และมีถนนเส้นสุพรรณป่าโมกตัดผ่าน

ภาพที่ 1.5 เส้นทางคมนาคมภายในตำบลหน้าโคก อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : <https://www.google.co.th/maps/place/ตำบลลำตะเคียน+อำเภอดำรงวิทยะ+จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2568>)

5. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลหน้าโคกเป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

5.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ 10)

5.1.1. แม่น้ำน้อย

5.1.2. คลองบางกุ้ง

5.2 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาผักไห่

6. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

6.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลหน้าโคก ประชากรมีอาชีพหลักคือ ทำนาข้าว มีพื้นที่การเกษตร 1605.50 ไร่ (ร้อยละ 43.90 ของพื้นที่ตำบล) โดยอยู่ในพื้นที่เขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอฟักไห้, 2563) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

พืชเศรษฐกิจในพื้นที่ ได้แก่ ข้าว ไม้ผล

ตารางที่ 1.3 ข้อมูลการผลิตพืชตำบลหน้าโคก อำเภอฟักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)	ข้าว		ไม้ผลและ ไม้ยืนต้น		พืชผัก		พืชไร่		ไม้ดอกไม้ ประดับ		สมุนไพร/ เครื่องเทศ	
			ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย
1	873	756.25	746.25	31	10	5								
2	385	29.75	29.75	3										
3	395													
4	550	391.50	346.50	13	15	5								
5	669	483.00	483.00	15										
6	375													
7	420	5	-	-	3	4	2	2						
รวม	3,657	1635.50	1605.50	62	28	14	2	2						

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอฟักไห้, 2568

6.1.1 การทำนาปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวของตำบลมีพื้นที่ประมาณ 1605.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.90 ของพื้นที่ทั้งหมด โดย 15 จะแบ่งการปลูกข้าวออกเป็น 2 ฤดู คือ

1) ฤดูนาปีจะเริ่มปลูกช่วงต้นเดือนเมษายน ถึง ปลายเดือนมิถุนายน และเกษตรกรจะต้องเก็บเกี่ยวข้าวให้เสร็จสิ้นช่วงปลายเดือนกันยายน เพื่อลดปัญหาเรื่องภัยธรรมชาติ เกษตรกรเลือกใช้วิธีการหว่านแบบน้ำตาม และจะเลือกใช้พันธุ์ข้าวตามที่ทางราชการส่งเสริม เช่น ข้าวหอมปทุมธานี ข้าว กข41 กข47 พืชปลูก 2 ส่วนใหญ่เกษตรกรเลือกพันธุ์ข้าวตามความต้องการของตลาด ผลผลิตเฉลี่ย 965 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 5,150 บาทต่อไร่

(รวมค่าเช่า) ปัญหาในการผลิตได้แก่ แรงงานด้านการเกษตรหายาก ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ส่งผลให้ค่าจ้างแรงงานสูง ราคาต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรไม่นิยมเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้ในฤดูถัดไป เนื่องจากไม่มีโรงเก็บเมล็ดพันธุ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

2) ฤดูนาปรังเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม และเป็นพื้นที่รับน้ำหลากจากโครงการปล่อยน้ำเข้านาปล่อยปลาเข้าทุ่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่งผลให้เกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงาน โดยเกษตรกรจะเริ่มทำนาปรังช่วงกลางเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนมกราคม เก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน พันธุ์ข้าวที่นิยมปลูก คือ ข้าวหอมปทุมธานี ข้าว กข41 กข47 พิษณุโลก2 ส่วนใหญ่เกษตรกรเลือกพันธุ์ข้าวตามกระแส¹⁶ นิยม ผลผลิตเฉลี่ย 985 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 5,250 บาทต่อไร่ (รวมค่าเช่า) ปัญหาในการผลิตได้แก่ แรงงานด้านการเกษตรหายาก ค่าจ้างแรงงานสูง ราคาต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรไม่นิยมเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้ในฤดูถัดไป เนื่องจากไม่มีโรงเก็บเมล็ดพันธุ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

6.1.2 การปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น

พื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นของตำบลมีพื้นที่ประมาณ 28 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.76 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นในรูปแบบสวนผสมผสานไว้ในบริเวณที่อยู่อาศัย และปลูกไว้จำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่ปลูกไว้สำหรับการบริโภคภายในครัวเรือนเองเท่านั้น จึงส่งผลให้มีพื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นน้อย พืชส่วนใหญ่ที่นิยมปลูก เช่น โกโก้ มะม่วงเขียวเสวย มะม่วงโชคอนันต์ มะม่วงน้ำดอกไม้ มะม่วงฟาลัน กล้วยน้ำว่า กล้วยหอม มะพร้าว และมะนาว

6.1.3 การปลูกพืชผัก

พื้นที่ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นของตำบลมีพื้นที่ประมาณ 2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยทำการปลูกเพื่อบริโภคและจำหน่าย (เกษตรกรอินทรีย์) เช่น ผักสลัด และผักสวนครัว

6.1.4 ระบบการผลิตด้านปศุสัตว์

ระบบการผลิตด้านปศุสัตว์ของตำบลหน้าโคก พบว่ามีการเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือน การจัดการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ เช่น การทำวัคซีนไก่ ส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการเป็นการเลี้ยงแบบธรรมชาติ ในกรณีที่เกษตรกรมีการเลี้ยงจำนวนมาก ๆ อาจจะมีเหลือเพื่อขายสร้างรายได้ให้เกษตรกร ครัวเรือนละประมาณ 2,000 – 3,000 บาท ต่อ ปี

6.1.5 ระบบการผลิตด้านประมง

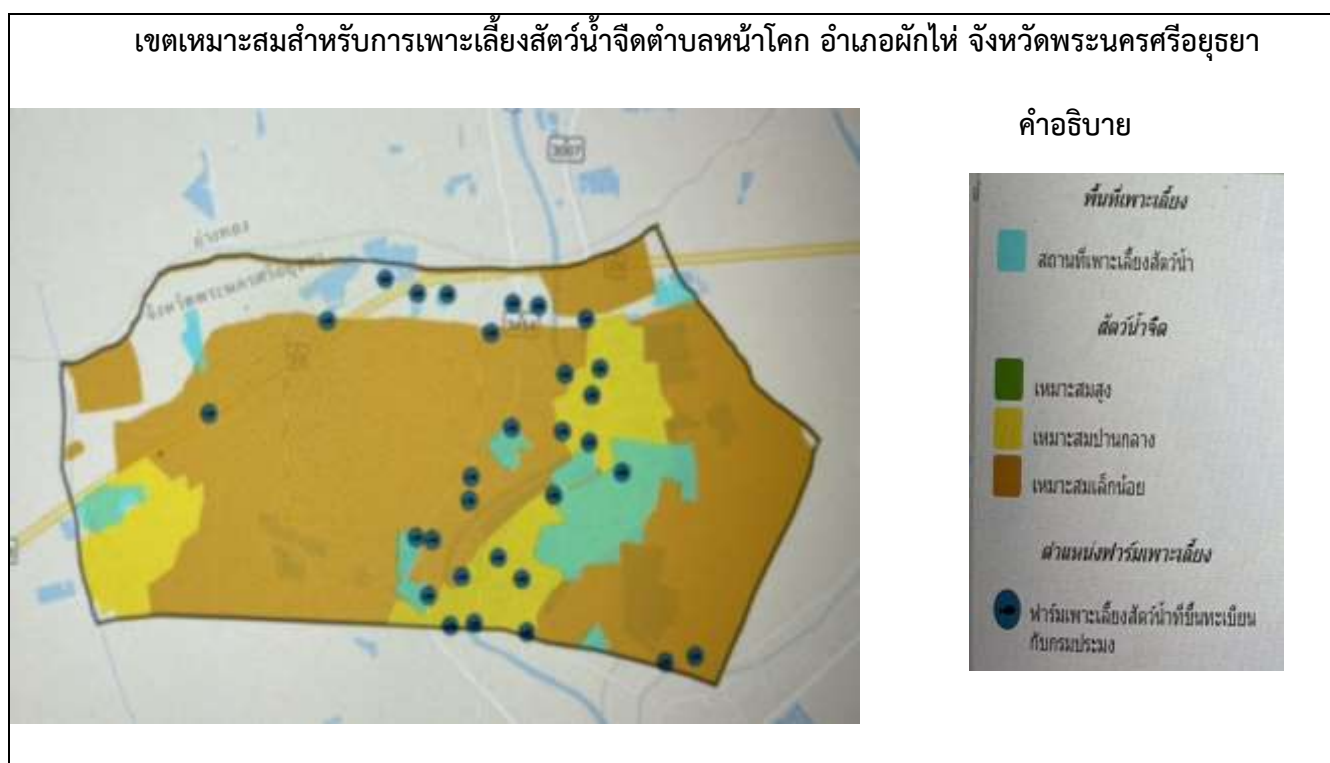
ระบบการผลิตด้านการประมงของตำบลหน้าโคก พบว่าส่วนใหญ่จะทำการเลี้ยงปลาในบ่อดินและกึ่งส่วนใหญ่จะเลี้ยงในสระเก็บน้ำขนาดใหญ่ ที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมชลประทาน กรมประมง ส่วนใหญ่เลี้ยงไว้เพื่อการค้ำเท่านั้น เหลือกี่จะใช้เพื่อบริโภคในครัวเรือน

พื้นที่ตำบลหน้าโคก มีเขตความเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ทั้งหมด 4,537.74 ไร่ โดยแบ่งเป็นเขตความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 938.59 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.68 และเขตความเหมาะสมน้อย จำนวน 3,599.15 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 79.31

ตารางที่ 1.4 เขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตำบลหน้าโคก อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
เหมาะสมสูง	0.00	0.00
เหมาะสมปานกลาง	938.59	20.68
เหมาะสมน้อย	3,599.15	79.31
รวมทั้งสิ้น	4,537.74	100.00

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/#>, 2568

แหล่งข้อมูล : กรมประมง, 2568

ภาพที่ 1.6 แผนที่แสดงเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด
ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/#>, 2568)

ภาพที่ 1.7 แผนที่แสดงพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/#>, 2568)

6.1.6 ปฏิทินกิจกรรมการเกษตร

เกษตรกรในอำเภอผักไห่ มีการปลูกพืช ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←→	△			←→				
ข้าวนาปรัง	←→		←→								←→	△
พืชผัก	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→
ไม้ผล	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→	←→
ไม้ดอกไม้ประดับ												

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←--→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 1.8 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกพืชตำบลลำตะเคียน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. 2568)

6.2 จำนวนครัวเรือน

ตำบลลำหน้าโคก มีประชากรทั้งสิ้น1327คน จำนวนครัวเรือน 354ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย622คน หญิง 705คน ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ 1.5 ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลลำหน้าโคก

ที่	หมู่	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
1	1	58	23	95	102	197
2	2	45	5	75	92	167
3	3	43	2	85	96	181
4	4	60	25	99	112	211
5	5	53	21	95	105	114
6	6	45	-	75	95	170
7	7	50	2	98	103	201
รวม		354	78	622	705	1327

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอผักไห่,พ.ศ.2568

6.3 การศึกษา

ตำบลลำตะเคียน มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น 2 แห่ง แยกออกเป็น

1. โรงเรียนเตรียมอนุบาล จำนวน...1...แห่ง คือ
 - 1.1 ศูนย์เด็กเล็กตำบลลำตะเคียน
2. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา 1 แห่ง คือ
 - 2.1โรงเรียนวัดลำตะเคียน
3. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น1แห่ง คือ
4. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด-จำนวน - แห่ง คือ

6.4 การสาธารณสุข

1. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข
 - 1.1 สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย
 - 1.1.1 สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่
 - 1) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด-....เตียง-....แห่ง
 - 2) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ-.....แห่ง
 - 3)โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง

1.2 สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

1.2.1 คลินิกแพทย์ ...-.....แห่ง

1.2.2 คลินิกพยาบาล.....-.....แห่ง

1.2.3 ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ...-.....แห่ง

1.2.4 ร้านขายยาแผนโบราณ.....-.....แห่ง

1.3 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

1.3.1 แพทย์ จำนวน คน

1.3.2 ทันตแพทย์ จำนวน....-....คน

1.3.3 เภสัชกร จำนวน-.....คน

1.3.4 พยาบาล จำนวน....-....คน

1.3.5 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน....1..... คน

1.3.6 อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน.....คน

6.5 ประเพณีและวัฒนธรรม

1) การนับถือศาสนา

ประชากรทั้งหมดของตำบลนับถือศาสนาพุทธ

2) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

2.1 ประเพณีตักบาตรเทโว

2.2 ประเพณีทำขวัญข้าว

7. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่

พื้นที่ตำบลหน้าโคก

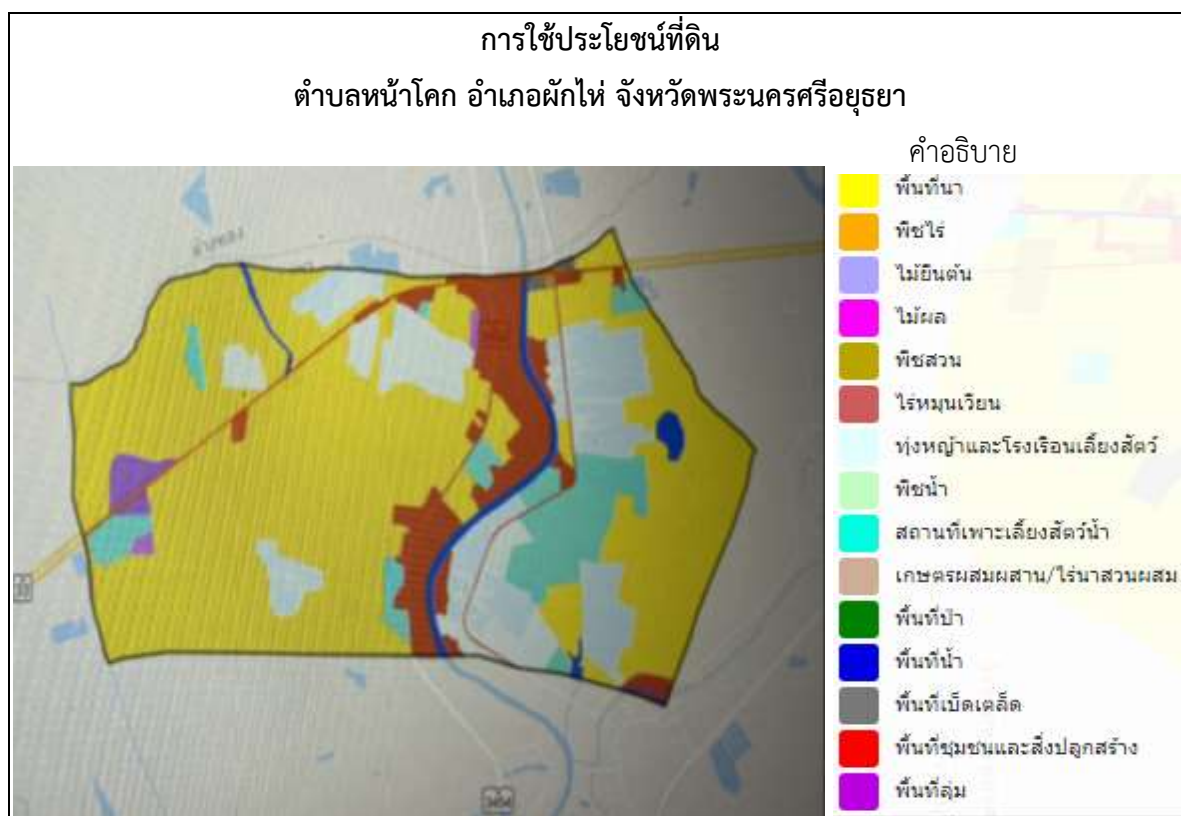
ส่วนใหญ่การใช้ประโยชน์ที่ดินจะเป็นพื้นที่การเกษตร จำนวน 3218.16 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61 รองลงมา คือ พื้นที่ปศุสัตว์ จำนวน 940.26 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.84 และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน 516.32 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.79 สุดท้ายเป็นพื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน 10.82 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.20

สำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านการเกษตรของตำบลหน้าโคก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน 3,199.70ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.72 ของพื้นที่ทั้งหมด รองลงมา พื้นที่ปศุสัตว์ จำนวน 940.26 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.84 พื้นที่ประมง จำนวน 420.06 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.97ของพื้นที่ทั้งหมดที่เหลือเป็นไม้ผลและพืชสวนจำนวน 18.46 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.34

ตารางที่ 1.6 แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินของตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ	ลำดับ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	516.32	9.79	3
พื้นที่แหล่งน้ำ	110.95	2.10	5
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	10.82	0.20	8
พื้นที่ลุ่ม	52.27	0.99	6
พื้นที่การเกษตร	3218.16	61	1
- พื้นที่นา	3,199.70	60.72	
- พืชสวน	3.15	0.05	
- ไม้ผล	15.31	0.29	7
- ไม้ยืนต้น	-	-	
- พืชไร่	-	-	
พื้นที่ประมง	420.06	7.97	4
- สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	420.06	7.97	
พื้นที่ปศุสัตว์	940.26	17.84	2
- ฟาร์มสุกรและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	940.26	17.84	
รวมทั้งสิ้น	5,268.83	100.00	

ที่มา : ข้อมูลการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566-2568)

ภาพที่ 1.9 การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลหน้าโคก อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>(การใช้ประโยชน์ที่ดิน), พ.ศ. 2568

8. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลหน้าโคก มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ข้าวมีพื้นที่ปลูกมากจำนวน 1605 ไร่ รองลงมา คือ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน 28 ไร่ และพืชผัก มีพื้นที่ปลูก จำนวน 2 ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูก.....-.....

ตารางที่ 1.7 แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลหน้าโคก อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่ที่	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) ตำบลหน้าโคก อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี												
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
1	873	746.25									10		
2	385	29.75											
3	395												
4	550	346.50									15		
5	669	483.00											
6	375												
7	420	-					2				3		
รวม	3,657	1605.50					2				28		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดงหลวง, พ.ศ.2568

9. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลหน้าโคกมีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 1.8 รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/ เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
1	ศพก.เครือข่าย	นายปัญญา อุทร	ควบคุมดูแลกลุ่มและองค์กรต่างๆ ของตำบล	-	4	หน้าโคก
2	ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	นายปัญญา อุทร	อำนวยความสะดวกและกำกับดูแลกิจกรรมต่าง	-	4	หน้าโคก

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดงหลวง,พ.ศ.2568

ตารางที่ 1.9 จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	1
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	-
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	1
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	1
รวม	3

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ปี พ.ศ.2568

ตารางที่ 1.10 ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลหน้าโคก

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมเลี้ยงไก่ชน พื้นบ้าน ตำบลหน้าโคก	-	1	หน้าโคก	12	นายภิญโญ

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่,พ.ศ.2568

ตารางที่ 1.11 ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
-					

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่,พ.ศ.2568

ตารางที่ 1.12 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ ตำบลหน้าโคกอำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มเกษตรกรการผลิตปุ๋ยชีวภาพ	9	7	หน้าโคก	10	นายธนาทร สิทธิสันต์
กลุ่มเกษตรกรบ้านฉนวนหมู่ที่ 4		4	หน้าโคก	10	นางสาวนฤมล มุลทา
กลุ่มปลูกผักไร้ดินเกษตรกรบ้านลาดไ้		7	หน้าโคก	10	นายปรีศนัย ชุนิตย์
เกษตรทฤษฎีใหม่ ปี 2562		4	หน้าโคก	3	1.นส.ประไพ กระแสวาส 2.นายประภาส โคกครุฑ 3.นางอำไพ สุชีบท

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอดักไ้ พ.ศ.2568

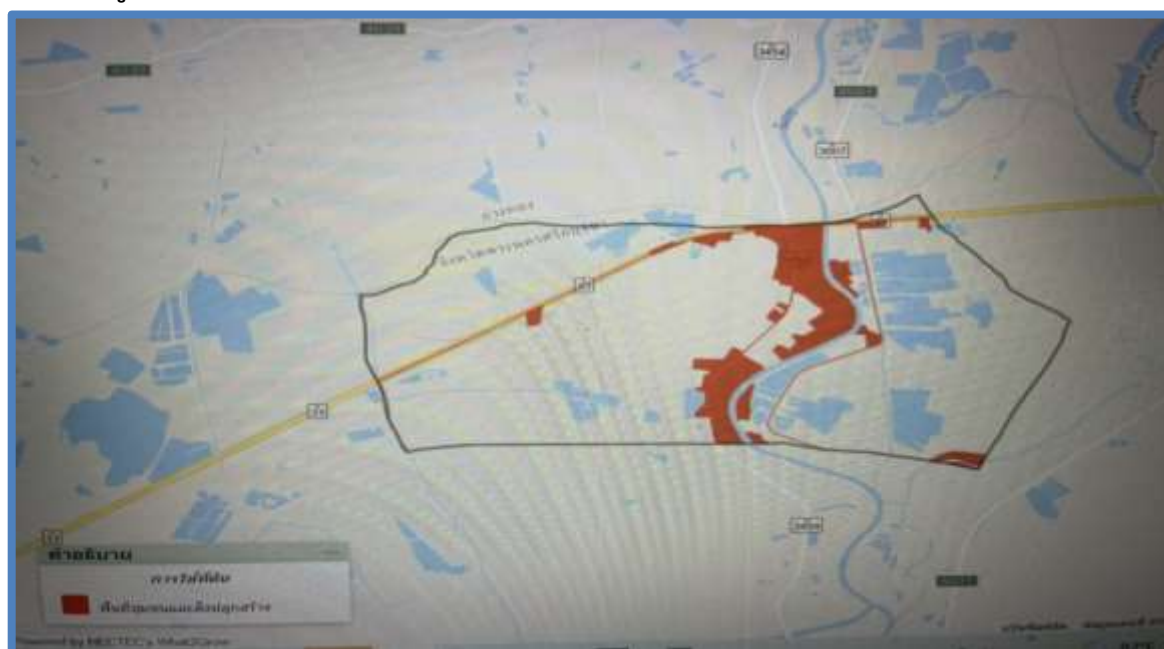
10. ข้อมูลสาธารณูปโภค

ประปา ปัจจุบันในเขตพื้นที่ตำบลหน้าโคก มีการใช้น้ำประปาทุกครัวเรือน โดยใช้น้ำจากประปาหมู่บ้าน จำนวน 7 จุด

ไฟฟ้า ปัจจุบันในเขตพื้นที่ตำบลหน้าโคก มีการใช้ไฟฟ้าทุกครัวเรือนดำเนินงานโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอดักไ้

โทรศัพท์ ปัจจุบันในเขตพื้นที่ตำบลหน้าโคก มีการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เครือข่าย AIS DTAC และ TRUE ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดโดยผู้ให้บริการเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เนื่องจากมีความสะดวกในการพกพา

11. ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

ภาพที่ 1.10 แสดงที่ตั้งหน่วยงานและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ในตำบลหน้าโคก อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : [http://agri-map-online.moac.go.th/\(การใช้ประโยชน์ที่ดิน\)](http://agri-map-online.moac.go.th/(การใช้ประโยชน์ที่ดิน)), พ.ศ. 2568

12. การเกิดภัยธรรมชาติ

สืบเนื่องจากพื้นที่ตำบลหน้าโคกเป็นที่ราบลุ่มสลับกับพื้นที่ลุ่มมากติดชายฝั่งแม่น้ำน้อย จึงมักจะประสบปัญหาน้ำท่วมขังในช่วงต้นเดือนกันยายนถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายนของทุกปี ชาวบ้านเรียกว่า “ฤดูน้ำหลาก” ระดับน้ำท่วมขังสูงประมาณ 150-200 เซนติเมตร ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อการทำนาและบ้านเรือนของเกษตรกร เพราะเกษตรกรตำบลหน้าโคกจะทำการเกษตรปีละแค่ 2 ฤดูกาลผลิตเท่านั้น

บทที่ 2

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลลำตะเคียน

2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

2.1.1 เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

1) เกษตรกร

(1) ครั้วเรือนเกษตรกร

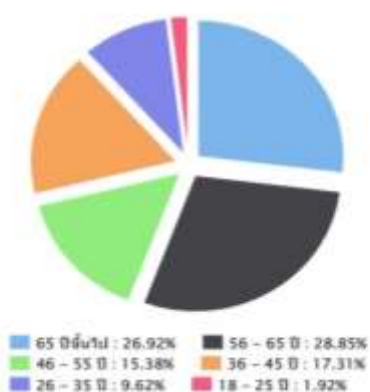
ตำบลหน้าโคก มีครั้วเรือนเกษตรกร (ตามทะเบียนบ้าน) จำนวน 52 ครั้วเรือน สมาชิกครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน 75 คน เฉลี่ย 1 ครั้วเรือน จะมีสมาชิก 1.44 คน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง 56-65 ปี จำนวน 15 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.85 รองลงมาอายุระหว่าง 65 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.95 และอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.31 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1 แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	14	26.92
56 - 65 ปี	15	28.85
46 - 55 ปี	8	15.38
36 - 45 ปี	9	17.31
26 - 35 ปี	5	9.62
18 - 25 ปี	1	1.92
รวม	52	100

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2568 (ตัดยอด 30 เม.ย. 68)

หัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

สืบค้นจาก : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report1/ , พ.ศ.2565

ภาพที่ 2.1 แสดงหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2568 (ตัดยอด 30 เม.ย. 68))

(2) ลักษณะการประกอบอาชีพ

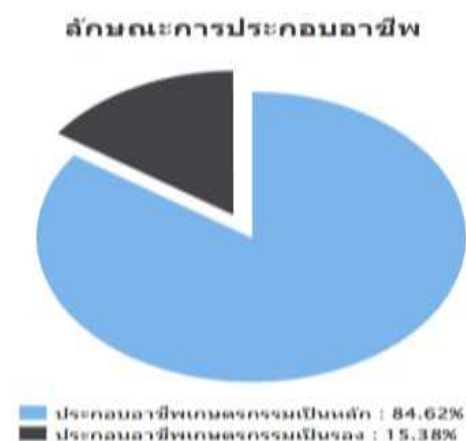
ตำบลหน้าโคก มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน 44 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 84.62 และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 15.35%

ตารางที่ 2.2 แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลลำตะเคียน อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	44	84.62
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	8	15.35

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไ้, พ.ศ. 2568

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ 2.2 แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2568 (ตัดยอด 30 เม.ย. 68)

(3) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลลำตะเคียน ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน 27 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.93 รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน - ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ - และเช่า จำนวน 55 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 67.07 ตามลำดับ

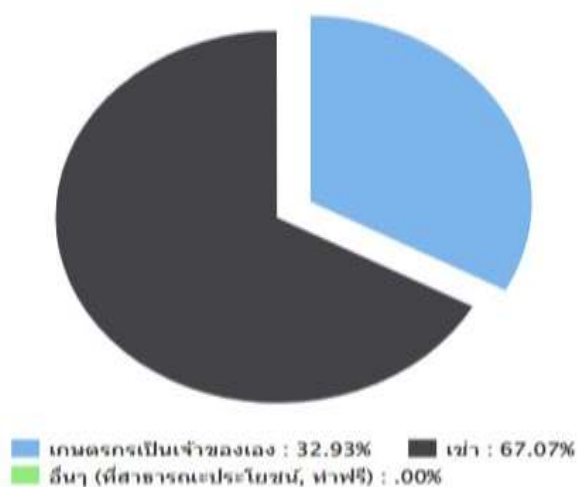
ตารางที่ 2.3 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	27	32.93
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	0	0
เช่า	55	67.07

(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2568(ตัดยอด 30 เม.ย. 68)

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ⁶

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ 2.3แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2568 (ตัดยอด 30 เม.ย. 68)

(4) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของเอง)

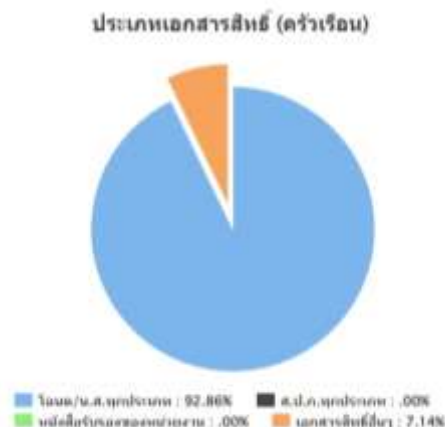
เกษตรกรตำบลหน้าโคก มีการถือครองที่ดินแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน2.....ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ7.14..... รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน-.....ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ...-.. และเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ...26... ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ92.86..... ตามลำดับ

ตารางที่ 2.4แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์(ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
26	-	-	2	27

(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2568 (ตัดยอด 30 เม.ย. 68)

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ 2.4แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2568 (ตัดยอด 30 เม.ย. 68)

2) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(1) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลหน้าโคก มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ -กลุ่ม มีสมาชิก -ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร -กลุ่ม สมาชิก -ราย กลุ่มยุวเกษตรกร -กลุ่ม สมาชิก -ราย วิสาหกิจชุมชน 1 แห่ง สมาชิก 12 ราย สหกรณ์จำนวน - แห่ง สมาชิก - ราย และกลุ่มเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก - ราย

ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลหน้าโคก อำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
1							1	12				
2												
3												
4												
5												
6												
7											1	10
รวม							1	12				

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไห้ ปี 2568)

3) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลหน้าโคก มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) - ศูนย์ และศพก. เครือข่าย 1 ศูนย์ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน - ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย - ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง - ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน - ศูนย์

ตารางที่ 2.6 แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
1									
2									
3									
4		1							
5									
รวม		1							

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ ปี 2568)

(1) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลหน้าโคก มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน 7 คน โดยมีเกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน 7 ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา - ราย และอาสาสมัครปฏีรูปที่ดิน - ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า 2 หน้าที่

ตารางที่ 2.7 แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏีรูปที่ดิน
1						1			
2						1			
3						1			
4						1			
5						1			
6						1			
7						1			
รวม						7			

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ ปี 2568)

(2) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลหน้าโคก มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในตำบลหน้าโคกมีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน 1 คน

ตารางที่ 2.8 แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ลำตะเคียน	1	นายปัญญา อุทร	หมู่ที่ 4 ตำบลหน้าโคก	เศรษฐกิจพอเพียง
รวม	1			

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ ปี 2568)

(3) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อศูนย์: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหน้าโคก

ประเภทศูนย์เครือข่าย: ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง: หมู่ที่ ๑๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พิกัด: Latitude - Longitude - x ๖๔๗๒๒๔ y ๑๖๐๒๑๘๖ zone ๔๗

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย: นายปัญญา อุทร

เบอร์โทรศัพท์: ๐๘๐-๗๗๗๔๒๒๖

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์: ลดต้นทุนการผลิต

หลักสูตรการเรียนรู้ :

๑. การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ
๒. เศรษฐกิจพอเพียง
๓. การจัดทำบัญชีฟาร์ม, ครวเรือน

ฐานการเรียนรู้ ที่ ๑ การผลิตและใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การบริหารพื้นที่ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การจัดทำบัญชีฟาร์ม ครั้วเรือน

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร นายสมเกียรติ แสงสว่าง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

เบอร์โทรศัพท์: ๐๙๒-๒๘๗๖๒๓๔

ตารางที่ 2.9 ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหน้าโคก
อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลลำตะเคียน อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
1	ศพก.เครือข่าย หน้าโคก	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน)	4	หน้าโคก	นายปัญญา อูธร	080-7774226

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ ปี 2568)

ภาพที่ 2.5 แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1.2 ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

1) ทรัพยากรดิน

ตำบลหน้าโคก ทรัพยากรดินส่วนใหญ่เป็นดินในที่ราบลุ่ม เนื้อที่ 4,766.92 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นพื้นที่เบ็ดเตล็ด เนื้อที่ - ไร่ คิดเป็นร้อยละ -

ตารางที่ 2.10 แสดงทรัพยากรดินตำบลหน้าโคก อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในที่ราบลุ่ม	4,766.92	100
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินชั้น	0.00	0.00
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	0.00	0.00
กลุ่มชุดดินผสม	0.00	0.00
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	0.00	0.00
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	0.00	0.00
รวมทั้งสิ้น	4,766.92	100.00

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> (ทรัพยากรดิน), 2568

แหล่งข้อมูล : กรมพัฒนาที่ดิน, 2568

2) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลหน้าโคก เป็นพื้นที่อาศัยชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณร้อยละ 95 ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

แหล่งน้ำใต้ดินบ่อบาดาลตำบลหน้าโคก อำเภอฟักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งสิ้น 9 บ่อ แยกรายหมู่บ้านได้ดังนี้

หมู่ที่ 1	จำนวน - บ่อ
หมู่ที่ 2	จำนวน - บ่อ
หมู่ที่ 3	จำนวน 2 บ่อ
หมู่ที่ 4	จำนวน 3 บ่อ
หมู่ที่ 5	จำนวน 2 บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลหน้าโคก อำเภอฟักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ 2.8 แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลหน้าโคก อำเภอฟักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2568))

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลหน้าโคก อำเภอฟักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ 2.9 แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลหน้าโคก อำเภอฟักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2568))

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลหน้าโคก มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน - แห่ง
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาผักไห่จำนวน - แห่ง
- โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน - แห่ง
- โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน 1 แห่ง
- แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน - แห่ง

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ 2.10 แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลหน้าโคกอำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :กรมชลประทาน (2568))

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ 2.11 แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :กรมชลประทาน (2568))

2.1.3 สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

(ไม่มี)

2.1.4 สินค้ำเกษตรที่สำคัญ(อย่างน้อย 3 ชนิดสินค้ำเกษตร)

2.1.4.1 ชนิดสินค้ำข้าว

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

ตำบลหน้าโคก มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน 5,268.84 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน 4,556.68 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 86.48 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 376.36 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.14 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน -ไร่ คิดเป็นร้อยละ - และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 335.80 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.37

ตารางที่ 2.11แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหน้าโคก อำเภอดักใต้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก.....5,268.84..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปาน กลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลหน้าโคก	4,556.68	376.36		6.37	5,268.84

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (2566 - 2568)

แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ 2.12แสดงเขตควา2566 - 2568))

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว

ภาพที่ 2.14 แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลหน้าโคก

(ที่มา :<http://agri-map-online.moac.go.th/> (การใช้ประโยชน์ที่ดิน), พ.ศ. 2568)

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

ก. การใช้เมล็ดพันธุ์ดี

ลักษณะของเมล็ดที่ดีต้องสมบูรณ์อวบอ้วน ไม่มีร่องรอยแมลงกัดกิน ไม่มีสิ่งเจือปนอยู่ในเมล็ด เช่นกรวด หวาย มีเปอร์เซ็นต์การงอกดี มีการรับรองอายุการงอก และพันธุ์ต้องให้ผลผลิตสูง ด้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญในท้องถิ่น เจริญเติบโตดีเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ

ข. การใช้ต้นกล้าพันธุ์ดี

ลักษณะของต้นกล้า มีใบจริง 3-4 ใบ ลำต้นอวบสมบูรณ์ ใบเขียวตามธรรมชาติ ไม่มีร่องรอยของศัตรูพืชเข้าทำลายมีคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ และพันธุ์ต้องให้ผลผลิตสูง ด้านทานโรคและแมลงศัตรูข้าวที่สำคัญในท้องถิ่น เจริญเติบโตดีเหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ

(๒) การเตรียมดิน

พืชที่เราจะปลูกจะเจริญเติบโตดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการเตรียมดิน การเตรียมดินที่ดี ต้องมีอาหารพืชอุดมสมบูรณ์เหมาะกับชนิดของพืชที่ปลูกจะทำให้พืชของเรางอกงาม แข็งแรงเติบโตเร็ว และให้ผลผลิตสูง แต่ถ้าเราเตรียมดินไม่ถูกต้อง ขาดการใส่ปุ๋ยหรืออาหารพืชที่เหมาะสม พืชจะเจริญเติบโตช้า แคระแกร็น และให้ผลผลิตต่ำ

(๓) การปลูก

ก. เครื่องพ่นข้าววงอก คือ การพัฒนาเครื่องพ่นสารเคมีแบบติดเครื่องยนต์เครื่องสามารถพ่นข้าวได้อย่างรวดเร็ว ลดเวลา แรงงาน ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าลง เมล็ดที่หว่านมีความสม่ำเสมอมากขึ้น อีกทั้งเกษตรกรยังสามารถนำเครื่องไปใช้ในการหว่านปุ๋ยเม็ดได้

ข. เครื่องหยอดข้าววงอก คือ เครื่องมือสำหรับปลูกข้าวแบบประหยัดเมล็ดพันธุ์โดยการโรยเป็นแถว ใช้เมล็ดพันธุ์ 8-10 กก./ไร่ ได้ข้าวเป็นแถวเหมือนนาดำในต้นทุนที่ถูกกว่ามาก

ค. เครื่องดำนาแบบใช้แรงคน ปักดำครั้งละ 4-5 แถว ระยะแถว 30 เซนติเมตร มีขีดความสามารถในการทำงาน 1.5 ไร่ต่อวัน / คน

ง. เครื่องดำนาแบบใช้เครื่องยนต์เบนซินขนาด 3 แรงม้า ปักดำครั้งละ 4 แถวระยะแถว 30 เซนติเมตร ใช้กล้าแบบเพาะในกระบะเป็นแผ่น ความสามารถในการทำงาน 6 ไร่ต่อวัน

(๔) ระบบการให้น้ำ

ก. การให้น้ำทางผิวดิน (Surface Irrigation)

การให้น้ำทางผิวดิน คือ การให้น้ำโดยการให้น้ำนั้นขังหรือไหลไปบนผิวดินและซึมลงไปในดินตรงจุดที่น้ำนั้นขังหรือไหลผ่าน ดังนั้นอาจถือว่าผิวดินเป็นทางน้ำ ทางน้ำนั้นมีหลายขนาดแตกต่างกันไป และเมื่อพิจารณาตามลักษณะของทางน้ำแล้วสามารถแบ่งการให้น้ำทางผิวดินได้เป็น 2 ลักษณะ คือ แบบให้น้ำท่วมเป็นผืน และแบบให้น้ำท่วมในร่องคู

ข. การให้น้ำทางใต้ดิน (Subsurface Irrigation)

การให้น้ำทางใต้ดิน คือ การให้น้ำแก่พืชโดยการยกระดับน้ำใต้ดินขึ้นมาให้สูงพอที่น้ำจะไหลซึมขึ้นมาสู่ระดับเขตรากได้ วิธีการเพิ่มระดับใต้ดินอาจทำได้ 2 แบบ คือ โดยการให้น้ำในคู และการให้น้ำไหลเข้าในท่อซึ่งฝังไว้ในดิน แต่ที่นิยมกัน คือ วิธีการให้น้ำในคู คาดกล่าวจะขุดขึ้นตามเส้นขอบเนินโดยให้ระยะห่างระหว่างคูไม่ห่างกันมากนัก เพื่อที่เวลาน้ำจะไหลซึมเข้าไปในดินและระบายออกได้อย่างรวดเร็วเมื่อสิ้นสุดการให้น้ำ คูนี้จะเชื่อมต่อกับคูส่งน้ำที่ซึ่งมีอาคารชลประทานคอยควบคุมระดับน้ำในคูทั้งสองให้อยู่ในระดับที่ต้องการ

(๕) การดูแลรักษา

เราต้องรู้จักดูแลรักษาพืชที่ปลูก พืชของเราจึงจะเจริญเติบโตงอกงามดี ซึ่งมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

ก. รดน้ำทุกวัน พืชต้องการน้ำในการเจริญเติบโต ถ้าขาดน้ำหลาย ๆ วัน พืชจะเหี่ยวเฉาจะตายได้ แต่ก็ไม่ควรรดน้ำมากเกินไปเพราะจะทำให้รากของพืชเน่า ทำให้พืชตายได้เช่นกัน

ข. ใส่ปุ๋ย พืชต้องการธาตุอาหารที่มีอยู่ในดิน เราสามารถเพิ่มธาตุอาหารในดินได้ด้วยการใส่ปุ๋ย เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด

ค. พรวนดิน ดินที่มีความร่วนซุยจะระบายน้ำและอากาศได้ดี ทำให้รากพืชดูดน้ำและแร่ธาตุมาใช้ได้ง่าย จึงควรพรวนดินบริเวณที่ปลูกพืชอยู่เสมอ

ง. กำจัดวัชพืชและศัตรูพืช วัชพืชและศัตรูพืชทำให้ต้นพืชที่เราปลูกเติบโตช้า เพราะวัชพืช เช่น หญ้า จะแย่งที่อยู่และอาหารของต้นพืชส่วนศัตรูพืช เช่น หนอน แมลง จะกัดกินใบพืช ทำให้ใบเหี่ยว มีรู เราจึงควรถอนหญ้าหรือตายหญ้าอยู่เสมอ และควรจับแมลงที่เป็นศัตรูพืชทิ้ง

(๖) การใส่ปุ๋ย

ก. การให้ปุ๋ยเคมี ควรโรยเป็นวงห่างจากโคนต้นประมาณ 1 ฟุต ไม่ควรให้เกินปีละ 5-6 ครั้ง ให้ครั้งละ 1-2 ช้อนโต๊ะแล้วแต่ขนาดต้นเล็กหรือใหญ่ ต้องรดน้ำก่อนและหลังใส่ปุ๋ยเคมีทุกครั้งโดยรดน้ำก่อน 1 วันและรดทันทีหลังใส่ปุ๋ย

ข. การให้ปุ๋ยทางใบ อาจมีการผสมสารกำจัดศัตรูพืชแล้วพ่นในเวลาเดียวกันได้ การพ่นควรพ่นใต้ใบให้ทั่ว ควรผสมยาจับใบเพื่อให้แน่ใจว่าธาตุอาหารจะติดกับใบอย่างสนิท การใช้ยามากอาจเกิดผลเสียจึงควรทำตามข้อแนะนำอย่างเคร่งครัด ควรให้ปุ๋ยทางใบสลับกับให้ปุ๋ยทางราก การพ่นปุ๋ยควรพ่นจนเปียกและน้ำหยดจากใบพืชจะได้รับปุ๋ยเต็มที่

(๗) การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวทานตะวันตามช่วงอายุของพันธุ์ที่ปลูก หรือเมื่ออายุประมาณ 90-120 วัน หลังจากจานดอกเริ่มเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแล้วประมาณ 7-14 วัน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ก. รถบรรทุกต้องสะอาด และเหมาะสมกับปริมาณผลผลิต

ข. ไม่ควรเป็นรถที่ใช้บรรทุกทุกวัน สัตว์ มูลสัตว์ ปุ๋ยเคมี หรือสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพราะอาจมีการปนเปื้อน ยกเว้นจะทำความสะอาดอย่างเหมาะสม ก่อนนำมาบรรทุก

39

ค. กรณีมีการขนส่งผลผลิตในช่วงฤดูฝน ต้องมีผ้าใบคลุม เพื่อป้องกันผลผลิตได้รับความเสียหาย

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว

การป้องกันโรคและแมลง หากกระทำในเชิงเดี่ยวเดียว ๆ มักจะไม่สามารถป้องกันหรือกำจัดได้ ร้อยเปอร์เซ็นต์ พืชที่ถูกโรคหรือแมลงเข้าทำลายเสียหายแล้ว ก็ไม่มียาหรือวิธีการใดทำให้ส่วนที่เสียหายไปแล้วกลับคืนมาได้ดังเดิม ดังนั้นการป้องกันก่อนถูกเข้าทำลายจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด เพื่อลดความเสียหาย แต่จะใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งย่อมไม่ได้ผลดีตามที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการผสมผสานหลายๆ รูปแบบเข้ามามีจัดการ ทั้งนี้เกษตรกรจะต้องเข้าใจและรู้ถึงศัตรูของพืชที่เพาะปลูกว่า มีโรคและแมลงชนิดใดเข้าทำลายบ้าง ช่วงเวลาใด ระยะการเจริญเติบโตช่วงใด

การป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน เช่น

ก. เขตกรรม หมายถึง การปรับปรุงดิน น้ำ อากาศ แสงแดด สภาพแวดล้อม ให้มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช การบำรุงให้พืชมีความสมบูรณ์อยู่เสมอ จะทำให้พืชมีความแข็งแรงทนทานต่อการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืชได้

ข. กัดักการเหนียว หมายถึง การใช้การเหนียวในการเกษตร ทาลงบนวัสดุสี เหลือง,ขาว ,ฟ้า เพื่อเป็นการล่อแมลงให้เข้ามาเล่นสีแล้วติดกับกา

ค. แสงล่อหมายถึง การใช้แสงสว่างล่อแมลงกลางคืนเข้ามาเล่นไฟ โดยอาจจะล่อเหนือบ่อปลา หรือในนาแปลงข้าว โดยทาการเหนียวจับแมลงไว้ใกล้ๆแสงล่อ

ง. แสงไล่หมายถึง การใช้แสงไฟสีส้ม ติดตั้งริมแปลง โดยมีที่บังแสงด้านในสวน ให้แสงออกนอกสวนทางเดียว แผลงกลางคืนที่เห็นแสงสีส้มก็จะไม่เข้ามารบกวนหรือการใช้วัสดุสะท้อนแสงที่เคลื่อนไหวไปมาได้ เพื่อสะท้อนแสงเข้าตาสัตว์ที่จะเข้าทำลายให้ตกใจได้

จ. แสงล่อ – แสงไล่ หมายถึง การใช้แสงทั้ง 2 ชนิด เข้าจัดการพร้อมกัน โดยแสงล่อจะใช้ภายในสวนและแสงไล่จะใช้อยู่ริมแปลงสวน

ฉ. ตัวห้ำ-ตัวเบียน หมายถึง แมลงหรือสัตว์ตามธรรมชาติ ที่ดำรงชีวิตอยู่ได้โดยการกินไข่หรือตัวอ่อนหรือแมลงที่เป็นศัตรูพืช เป็นอาหาร

ช. ชีววิธี หมายถึง การใช้จุลินทรีย์ที่เป็นเชื้อโรคของศัตรูพืชเข้าทำลายศัตรูพืช

ซ. ควั่นไล่ หมายถึง การอาศัยกลิ่นที่เกิดจากการเผาไหม้ โดยกลิ่นนั้น ๆ จะไปรบกวนประสาทการรับรู้ของแมลงศัตรูพืช ให้หนีไป

ฌ. กลิ่นไล่ หมายถึง การใช้กลิ่นระเหยที่สามารถรบกวนประสาทนำทางของแมลงศัตรูพืชไม่ให้เข้าใกล้

ญ. กลิ่นล่อ หมายถึง การใช้กลิ่นสังเคราะห์หรือกลิ่นธรรมชาติ ล่อแมลงเข้ามาติดกับ

ฎ. รสไล่ หมายถึง การใช้น้ำคั้นจากพืชสมุนไพรที่มีรสขมจัด เผ็ดจัด ร้อนจัด นำไปฉีดพ่นลงในพืชที่ศัตรูชอบเข้ามากัดกิน

ฏ. เสียงไล่ หมายถึง การทำให้เกิดเสียงดังในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สัตว์ที่เป็นศัตรูพืชตกใจและหนีไป

ฐ. แสงแดดกำจัดไข่และแมลงหรือหนอน หมายถึง การตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง เพื่อให้แสงแดดและอากาศผ่านเข้ามาได้โดยสะดวก

ฑ. น้ำเปล่ากำจัดไข่แมลง หมายถึง การใช้น้ำเปล่ารดหรือฉีดพ่นให้เปียกทั่วทั้งในและนอกทรงพุ่ม เพื่อป้องกันไม่ให้แมลงหรือผีเสื้อกลางคืนมาวางไข่

ฒ. แสงแดดกำจัดรา หมายถึง การตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่งเพื่อให้แสงแดดส่องกระจายทั่วในทรงพุ่มจนเกิดความร้อน ที่สามารถกำจัดเชื้อราได้

ณ. การทำน้ำท่วม หมายถึง การปล่อยน้ำให้ท่วมพื้นที่นา เพื่อเป็นเป็นการไล่หนู,ปูที่ทำรบกวนตามคันนา

ด. การปลูกพืชแซม หมายถึง การปลูกพืชรองประเภทที่มีกลิ่นที่แมลงศัตรูไม่ชอบแทรกหรือสลับลงในพืชประธาน

ต. ตัดวงจร หมายถึง การเลิกหรือระงับการปลูกพืชที่เคยเกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรู

ถ. น้ำมันลงตา หมายถึง การฉีดพ่นสารที่เป็นน้ำมัน เช่น น้ำมันพืช ลงบนต้นพืชช่วงกลางวัน

ท. กลิ่นลวง หมายถึง การใช้กลิ่นพืชชนิดอื่น ฉีดพ่นลงบนต้นพืชเพื่อให้แมลงกลางคืนที่เดินทางโดยใช้กลิ่นนำทาง จะเกิดความเข้าใจผิด

ธ. สัตว์กำจัดแมลง หมายถึง การอนุรักษ์ กบ เขียด งู ตะปาด จิ้งจก นกฮูก หรือสัตว์อื่นใด ที่ดำรงชีวิตด้วยการกินแมลง/สัตว์ที่เป็นศัตรูของพืช

น. กำจัดเชื้อโรคปนเปื้อน หมายถึง การแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำเกลือเจือจาง นาน 6-12 ชม. เพื่อกำจัดโรคที่มากับเมล็ดพันธุ์

บ. พันธุ์ต้านทาน หมายถึง การใช้เมล็ดพันธุ์หรือต้นพันธุ์ที่มีภูมิต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืชบางชนิดได้

ป. การอนุรักษ์แมลงธรรมชาติ หมายถึง การปล่อยให้ห้ำวพืชหรือพืชอื่นๆไว้ในสวน จนคุรก และงดใช้สารเคมีบริเวณนั้นอย่างเด็ดขาด เพื่อปล่อยให้แมลงธรรมชาติที่เป็นศัตรูของแมลงศัตรูพืชได้อยู่อาศัย

ผ. วิธีอื่น ๆ เช่น การโรยทรายไล่โคนทางมะพร้าวเพื่อป้องกันด้วงกัดมะพร้าว เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมีวิธีอื่นอีกมากมายหลากหลายตามภูมิปัญญาของแต่ละท่าน ข้อสำคัญ “จงเข้าใจในศัตรูพืช ทั้งโรคและแมลงเสียก่อน” จึงจะทำให้การป้องกันหรือกำจัดง่ายขึ้น

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอผักไห่ มีการปลูกพืช ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←→	△		←- - -→	▽				
ข้าวนาปรัง	←→		←- - -→	▽							←→	△
พืชผัก												
ไม้ผล	←- - -→	←- - -→	←- - -→	←- - -→	←- - -→	▽	▽	←- - -→	←- - -→	←- - -→	←- - -→	←- - -→
ไม้ดอกไม้ประดับ												

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←- - -→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 2.15แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. 2568)

5) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหน้าโคก มีต้นทุนการผลิตการผลิตข้าวเฉลี่ย 4,540บาท/ไร่โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน 4,540 บาท/ไร่ และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน 4,540 บาท/ไร่

ตารางที่2.13 แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2568 อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ในเขตชลประทาน		
	นาปี		นาปรัง
	ไวแสง	ไม่ไวแสง	
ค่าเตรียมดิน	-	450	450
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว (อัตรา 25 กก./ไร่, ราคา 16 บ./กก.)	-	425	425
ค่าจ้างหว่านข้าว	-	60	60
ค่าสารกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)		100	100
ค่าจ้างฉีดสารกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)		100	100
ค่าปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 (สูตร 46-0-0+16-20-0 อัตรา 25 กก./ไร่)		350	350
ค่าปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 (สูตร 46-0-0 อัตรา 25 กก./ไร่)		325	325
ค่าปุ๋ยเคมีครั้งที่ 3 (สูตร 20-10-5 อัตรา 25 กก./ไร่)		375	
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยเคมี		150	100
ค่าปุ๋ยอินทรีย์		-	-
ค่าปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก		-	-
ค่าจ้างใส่ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก (จำนวน.....ครั้งๆ ละ.....บาท)		-	-
ค่าสารบำรุงต่าง ๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ		80	80
ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่าง ๆ (ใส่พร้อมฉีดพ่นสารเคมี)			
ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช		750	750
ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช		150	150
ค่าสารชีวภัณฑ์/น้ำหมักป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช		-	-
ค่าจ้างฉีดสารชีวภัณฑ์/น้ำหมักป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช (จำนวน.....ครั้งๆ ละ.....บาท)		-	-
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ตลอดฤดูกาลผลิต)		840	840
ค่าเก็บเกี่ยว		450	450
ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี		200	200
ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)		1,000	1,000
รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)		5805	5430
ผลผลิต (กก./ไร่)		900	950
ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)		7.5	7.8
รายได้ (บาท/ไร่)		6750	7410
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)		945	1980

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. 2568)

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

(1) วิธีการตลาด

วิธีการตลาดข้าวของอำเภอผักไห่ ส่วนใหญ่เป็นการรับซื้อข้าวเปลือก เพื่อนำเข้าอุตสาหกรรม การผลิตข้าว การสีข้าว การตลาดข้าว และอุตสาหกรรมที่ใช้ข้าวเป็นวัตถุดิบ

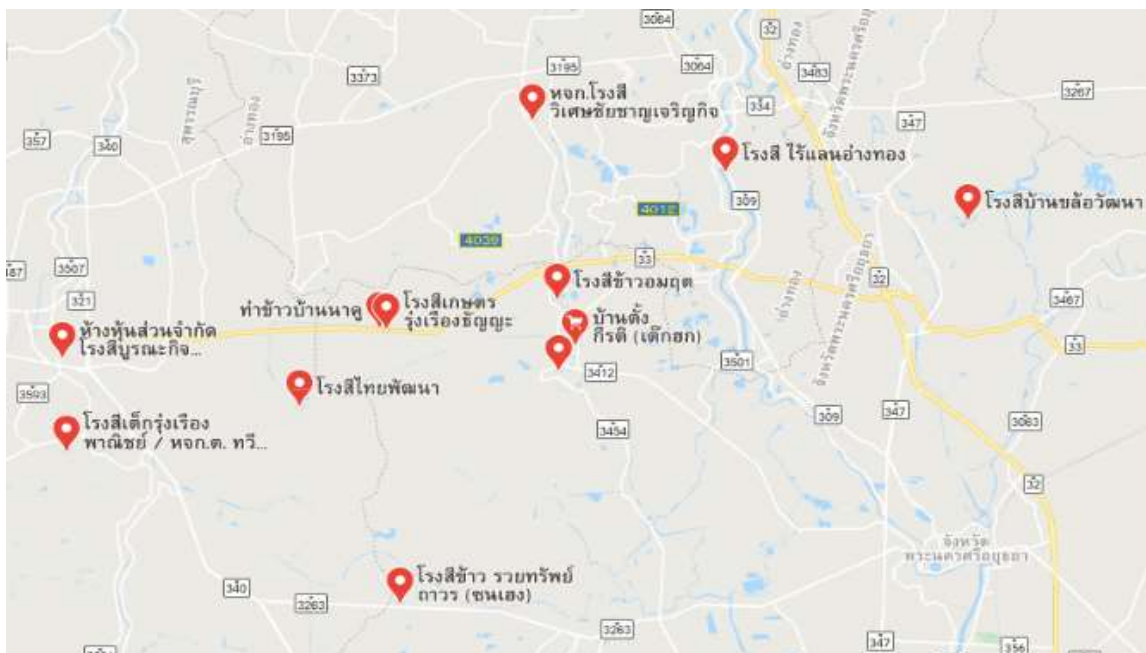
ภาพที่ 2.16 แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่, พ.ศ. 2568)

(2) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอผักไห่ มีแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว จำนวน 3 แห่ง คือ

- โรงสีเกษตรรุ่งเรืองธัญญา ตำบลนาคู
- ทำข้าวตำบลนาคู อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวิเศษชัยชาญเจริญกิจตำบลท่าช้าง

อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

ภาพที่ 2.17 แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : <https://www.google.co.th/search?sxsrf=ALeKk030WKygluG7XQGvoc3OcteGtw9ag>, พ.ศ.2568)

7) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลหน้าโคก มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการลดต้นทุนการผลิต จำนวน 3 ราย Smart Farmer

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- (1) การลดการใช้สารเคมี
- (2) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์
- (3) การตรวจวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ตารางที่ 2.14 แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
1	นางสาวนฤมล มุลทา	3	หน้าโคก	ผักไห่	2563	ทำนา
2	นาย สมนึกไพรสันต์	3	หน้าโคก	ผักไห่	2563	ทำนา
3	นาย ธนาพรสิทธิสันต์	4	หน้าโคก	ผักไห่	2563	ทำนา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไ้ ปี 2568)

2.1.4.2 ชนิดสินค้า กล้วยน้ำว่า

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

ตำบลหน้าโคก มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า ทั้งหมด จำนวน 10 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก ปานกลางเพราะด้วยสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูน้ำหลาก จำนวน 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกกล้วยน้ำว่าตำบลหน้าโคก อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หมายเหตุไปว่ายังไม่ได้มีการจัดทำแผนที่ความเหมาะสม

(2) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า

ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า จำนวน 10 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ 4 จำนวน 7 ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ 1 จำนวน 3 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 1.15 แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่าตำบลหน้าโคก อำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูก 10 (ไร่)
1	1	3
2	4	7
	รวม	10

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไ้ ปี 2568)

(3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบลและระบุ รายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

(1) การใช้พันธุ์การปลูกด้วยการใช้ต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จะเหมาะสมมากในกรณีที่พื้นที่ปลูกใหม่ที่ไม่เคยพบการระบาดของโรคแมลงดังกล่าวมาก่อน โดยปลูกชุดแรกเพียงชุดเดียว หลังจากนั้นเมื่อเข้าสู่เดือนที่ 7 ก็สามารถชุดหน่อที่ได้มาใหม่ไปปลูกขยายได้ จะทำให้เป็นแปลงปลูกที่ปลอดจากโรคแมลง

(2) การปลูกควรหลุมปลูกควรใหญ่ ปลูกระยะ 4x4 เมตรเพราะระบบรากของกล้วยน้ำว้านั้น จะหากินในรัศมีไม่เกิน 50 เซนติเมตร ทำให้รากสามารถหากินได้มากขึ้น กว่าวิธีการขุดแบบเดิมของเกษตรกรที่ขุดหลุม พอดีกับเหง้า อีกทั้งในกลุ่มปลูกยังมีการใส่ปุ๋ยคอก ทำให้รากซอนลงด้านล่างเพื่อหาอาหาร ทำให้อาการรากลอยจึงข้างล่ง แทนที่จะเป็น 1-2 ปี รื้อ เกษตรกรมีต้นทุนที่ลดลง

(3) การดูแลรักษา แนะนำระบบไถหน่อทุก 3 เดือน ให้ออกผลผลิตทั้งปีสาเหตุที่ไถหน่อทุก 3 เดือน มีเหตุผลว่า ด้วยการออกผลผลิตของกล้วยน้ำว้าในแปลงนั้นจะออกไม่พร้อมกัน ถึงแม้ไถไถถี่แค่ไหน จะมีการ กระจายตัวในการเก็บเกี่ยวประมาณ 3 เดือน โดยจากข้อมูลที่ศึกษาจากการปลูกกล้วยน้ำว้าด้วยหน่อพบว่า จะมี ช่วงแรกที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์ ช่วงกลางๆ จะเก็บได้ประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ และช่วง ปลายเก็บได้ประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์

(4) เทคนิคปลูกกล้วยน้ำว้าเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อให้ได้ผลดี

หนึ่ง คัดเลือกต้นพันธุ์ที่มีขนาดความสูง 15 เซนติเมตรขึ้นไป หรือมีเส้นรอบวงต้นมากกว่า 3.5 เซนติเมตร หากต้นเล็กกว่านี้จะพบปัญหาเรื่องการดูแล และอัตราการตายสูง

สอง เตรียมแปลงปลูก ระยะ 3x3 หรือ 4x4 เมตร ขนาดหลุมปลูก 50x50x50 เซนติเมตร เพื่อให้ ระบบรากเดินดี ขึ้นโคนชำ ระยะปลูกขึ้นอยู่กับกาดูแล ถ้าดูแลดี กอกล้วยใหญ่ ควรปลูกระยะ 4x4 เมตร 1 กอ ควรไถ เพียง 4 ต้นเท่านั้น

สาม คลุกเคล้าปุ๋ยคอกผสมดินประมาณหลุมละ 2 กิโลกรัม รองกันหลุมขึ้นมาประมาณ 30 เซนติเมตร แล้วจึงปลูกต้นกล้วยและกลบบริเวณโคนต้นให้แน่น ทำแอ่งดินรอบต้นเพื่อเก็บน้ำรักษาความชื้นของดิน และควรรองกันหลุมด้วยฟุราดานป้องกันหนอนกอกล้วยประมาณ 1 ช้อนโต๊ะ ต่อหลุม

สี่ ปลูกเสร็จให้น้ำตามทันทีให้ชุ่มชื้นพอเพียง ไม่เช่นนั้นต้นจะเหี่ยวเฉา ใบแห้งและยุบตัว บางต้น ตาย บางต้นแตกต้นใหม่ขึ้นแทนทำให้อายุต้นไม่สม่ำเสมอ

ห้า ในระยะเดือนแรกต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ และดินต้องชุ่มชื้นเพียงพอ เป็นเดือนที่ต้องเอาใจใส่ อย่างมาก หากเป็นการให้น้ำแบบฝอยหรือมินิสปริงเกอร์ จะทำให้ต้นตั้งตัวได้เร็ว สามารถสร้างใบและลำต้นใหม่ได้ดี โอกาสรอดสูงกว่าการลากสายยางรดน้ำ และเริ่มให้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือ 16-16-16 ประมาณ 100-150 กรัม ต่อต้น หลังปลูกได้ 1 เดือน และเดือนที่ 2 ส่วนเดือนที่ 3 ใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักแทน

หก เดือนที่ 2 และ 3 ต้นกล้วยจะมีต้นและใบใหม่ทั้งหมด ปัญหาคือหญ้าขึ้นคลุมต้น ต้องถากหญ้า บริเวณโคนต้น และฉีดยาฆ่าหญ้าพาราควอต ระหว่างแถว ต้องระวังอย่าให้ละอองยาโดนต้นกล้วย จะทำให้ต้นชะงัก และตายได้

เจ็ด เดือนที่ 4 การเจริญเติบโตเร็วมาก ทั้งความสูงและรอบวงต้นใกล้เคียงปลูกจากหน่อพันธุ์ แต่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดต้นปลูกเริ่มแรก ถ้าสูง 15 เซนติเมตร ขึ้นไป จะโตทันกัน ถือว่าเดือนนี้เป็นเดือนที่ต้นรอดตาย ทั้งหมด การดูแลทำเช่นเดียวกับการปลูกด้วยหน่อ โดยให้ปุ๋ย 15-15-15 หรือ 16-16-16 ประมาณ 100-150 กรัม ต่อ ต้นในเดือนที่ 4 และ 5 ส่วนเดือนที่ 6 ใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักแทนและงดใส่ปุ๋ยจนกว่าจะแทงปลี ถึงจะใส่ปุ๋ยเคมีอีกครั้ง จนกระทั่งหลังเก็บเกี่ยวถึงจะเริ่มให้ปุ๋ยในรอบใหม่

แปด เดือนที่ 6 หรือ 7 กล้วยเริ่มแทงหน่อ และสะสมอาหารเพื่อการตกเครือ

เก้า เดือนที่ 9 กล้วยเริ่มแทงปลี การแทงปลีหรือตกเครือจะเร็วหรือช้ากว่าหน่อพันธุ์ ขึ้นอยู่กับขนาดลำต้นปลูกเริ่มแรกและการดูแลรักษา หากต้นพันธุ์ที่มีขนาดความสูง 15 เซนติเมตรขึ้นไป หรือมีเส้นรอบวงต้นมากกว่า 4 เซนติเมตร การตกเครือใกล้เคียงกับหน่อพันธุ์ ขนาด 1 เมตร หากต้นมีขนาดใหญ่กว่านี้ การตกเครือจะเร็วกว่าหน่อพันธุ์ และหากเล็กกว่านี้การตกเครือจะช้ากว่าหน่อพันธุ์ อายุเครือกล้วยจากการแทงปลีจนกระทั่งเก็บเกี่ยวมีอายุประมาณ 4 เดือน เท่ากับหน่อพันธุ์กล้วยน้ำว้าทั่วไป

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหน้าโคก มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	△	←						↔				

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 2.18 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลหน้าโคก อำเภอดำรงวิทยะ จ.นครศรีธรรมราช
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดำรงวิทยะ ปี 2568)

5) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหน้าโคก มีต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้าโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็น 2,170 บาท ตารางที่ 2.16 แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี 2568 ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ในเขตชลประทาน		หมายเหตุ
		บาท	
เตรียมแปลง		200	
ปลูก		300	
ยาคุมวัชพืช (2 ครั้ง)		250	
ดายหญ้า		200	
ปุ๋ย 15-15-15 (1เดือน)	100-150กรัม/ต้น	150	
ปุ๋ย 15-15-15 (3-4เดือน)	200-300กรัม/ต้น	300	
ปุ๋ย 15-15-20(5เดือน)	200-300กรัม/ต้น	350	
เก็บเกี่ยวต้นละ 300บาท		300	
บรรทุกต้นละ 120 บาท		120	
รวม		2,170	

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ ปี 2568)

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

ขายภายในชุมชน และมีพ่อค้าคนกลางมารับไปขายปลีก

2.1.4.3 ชนิดสินค้า โกโก้

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

ตำบลหน้าโคก มีพื้นที่ปลูกโกโก้ ทั้งหมด จำนวน 3 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก ปานกลางเพราะด้วยสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในช่วงฤดูน้ำหลาก จำนวน 3 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100(เกษตรกรกันคันล้อม)

ตารางที่.... แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกโกโก้ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หมายเหตุไปว่ายังไม่ได้มีการจัดทำแผนที่ความเหมาะสม

(2) พื้นที่ปลูกโกโก้

ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกโกโก้ จำนวน 3 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ 1 จำนวน 3 ไร่

ตารางที่2.17 แสดงพื้นที่ปลูกโกโก้ตำบลหน้าโคก อำเภอดักไถ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูก 3 (ไร่)
1	1	3
	รวม	3

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไถ่ ปี 2568)

(3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบลและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

(1) การขยายพันธุ์โกโก้ สามารถทำได้ทั้งการติดตา ทาบกิ่ง แต่ที่เกษตรกรไทยนิยมมากที่สุด คือ การเพาะเมล็ด

(2) การปลูกโกโก้ เป็นพืชที่ชอบร่มเงา และไม่ชอบแดดจัดเกินไป การปลูกโกโก้ นั้น นิยมปลูกแซมในสวนมะพร้าว เพราะปริมาณแสงแดดที่โกโก้ได้รับจะเหมาะสมพอดี ไม่มากและน้อยเกินไป และโกโก้มีระบบรากลึก ไม่แย่งอาหารกับมะพร้าว ระยะปลูกที่ให้ผลผลิตดีกรณีปลูกโกโก้เดี่ยวๆ คือ 3×4 เมตร แต่ในมาเลเซียมีการปลูกมะพร้าว ระยะ 9×9 เมตร แซมด้วยโกโก้ ระยะ 3×3 เมตร ซึ่งได้ผลดี โดยรายได้ของโกโก้ จะเป็น 2 เท่า ของรายได้จากมะพร้าว และยังทำให้ผลผลิตมะพร้าวสูงขึ้นเรื่อยๆ ด้วย การปลูกโกโก้ในสวนมะพร้าว ต้องปลูกต้นโกโก้ห่างจากต้นมะพร้าวอย่างน้อย 2 เมตร หากมะพร้าวมีอายุมาก และต้นสูง แสงแดดอาจมากเกินไปสำหรับต้นโกโก้เล็ก ก็ควรพรางแสงด้วยทางมะพร้าว หรือปลูกปอเทืองรอบๆ ต้นโกโก้ เพื่อช่วยพรางแสง สำหรับในประเทศไทยนั้น นอกจากมะพร้าวแล้ว ยังนิยมปลูกโกโก้แซมสวนปาล์ม สวนยาง และสวนอื่นๆ หรือแม้กระทั่งการปลูกโกโก้เป็นพืชเชิงเดี่ยว

(3) การเก็บผลโกโก้ จะเริ่มให้ผลผลิตเมื่อเข้าปีที่ 3 โดยโกโก้จะทยอยออกดอกเป็นรุ่นตลอดทั้งปี โดยปกติจะห่างกันประมาณ 2-3 สัปดาห์ หากดูแลดี โกโก้จะให้ผลผลิตตลอดทั้งปี โดยจะเก็บเกี่ยวได้ 2-3 สัปดาห์ ต่อครั้ง อายุของผลนับจากดอกบาน ประมาณ 5-6 เดือน ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีเหลือง หรือแดง ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ การเก็บผลโกโก้ไม่ควรใช้กรรไกรตัดข้อผลออกจากกิ่ง ไม่ควรใช้มือเด็ด เพื่อป้องกันไม่ให้ข้อผลชำ เพื่อจะได้เกิดเป็นตาดอกและผลรุ่นถัดไป

(4) การหมักโกโก้ ผลโกโก้ที่เก็บมาแล้วจะต้องผ่าผลแล้วแกะเมล็ดออกจากผลและใส่ที่ติดมากับเมล็ด แล้วนำเมล็ด (พร้อมทั้งเยื่อหุ้มเมล็ดสีขาว) มาหมักเพื่อให้ได้เมล็ดโกโก้แห้งที่มีกลิ่น รส และคุณภาพที่ดี โดยผลที่จะนำมาหมักต้องสุกพอดี โดยดูจากสีผลที่เป็นสีเหลือง ปริมาณเมล็ดโกโก้ที่เหมาะสมกับการหมักแต่ละครั้งอยู่ระหว่าง 50-100 กิโลกรัม หรือประมาณ 500 ผล (ปริมาณต่ำสุดไม่ควรน้อยกว่า 30 กิโลกรัม) เพื่อให้ได้กลิ่นและรสที่ดี

เทคนิคการหมักโกโก้ ซึ่งมีวิธีการหมักโกโก้แบบง่ายๆ และได้ผลดี โดยเริ่มต้น ให้ผ่าผลโกโก้ ออกเป็น 2 ส่วน คว้านเอาเฉพาะส่วนเมล็ด (ไม่เอาแกน) จากนั้นนำเมล็ดโกโก้ใส่ถุงพลาสติกขนาดใหญ่ ใส่เมล็ดโกโก้ไปประมาณ 12 กิโลกรัม ผูกปากถุงด้วยเชือกให้แน่น โดยให้มีพื้นที่ว่างปากถุง ประมาณสัก 30% ของขนาดถุง หมักไว้ 8 วัน ก็จะได้โกโก้ที่มีคุณภาพ

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหน้าโคก มีการปลูกโกโก้ ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	←											→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

1000

ภาพที่ 2.20 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกโกโก้ ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ ปี 2568)

5) ต้นทุนการปลูกโกโก้

ตำบลหน้าโคก มีต้นทุนการผลิตโกโก้ โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็น 21,880 บาท/ไร่/ปี

- ค่าสอยลูก เก็บรวมกอง คั่วเมล็ด ใส่ถุงหมัก นำไปตาก ประมาณ 25% ของรายได้ คิดเป็น 15,500 บาท (คิดจากรายได้ 62,000 บาท/ไร่/ปี)
- เมื่อต้นอายุ 6 ปี ใส่ปุ๋ยปีละ 2 ครั้งๆ ละ 1 กก./ต้น คิดราคาปุ๋ย 18 บาท/กก. จำนวน 155 ต้น รวม 5,580 บาท/ไร่/ปี
- ค่าใช้จ่ายในการกำจัดวัชพืช 3-4 ครั้ง/ปี และค่าแรงงาน รวม 800 บาท/ไร่/ปี คงเหลือกำไร 40,120 บาท/ไร่/ปี (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอฟักไห้ ปี 2568)

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

แปรรูปขายเองและมีพ่อค้าคนกลางมารับผลสดไปแปรรูป

2.2. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ 2.18 แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

สถานการณ์	ประเด็นปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่ได้แก่ ๑. พื้นที่เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำอยู่ในทุ่งรับน้ำ ๒. พื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตร ๓. อยู่ในเขตชลประทาน ๔. มีคลองชลประทานไหลผ่าน	๑. ประสบปัญหาน้ำท่วม ๒. ประสบปัญหาภัยแล้ง ๓. ขาดแคลนแรงงาน ๔. ราคาปุ๋ยแพง	๑. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนรอบการปลูกพืช ๒. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในภavnน้ำน้อย ๓. วางแผนในการใช้แรงงานให้พร้อมกันเพื่อที่จะจ้างแรงงานนอกพื้นที่เข้ามา ๔. ลดการใช้ปุ๋ยเรี่ยลงเพื่อลดต้นทุนในการผลิต	ทุกหมู่บ้าน	
ด้านคนได้แก่ เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๑. เกษตรกรมีอายุมาก ๒. ไม่มีการบริหารจัดการกลุ่ม ๓. ขาดแรงงานภาคการเกษตร ๔. ขาดองค์ความรู้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ๕. เกษตรกรมีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาด้านการเกษตร	๑. การบริหารจัดการไม่เป็นระบบ เนื่องจากกลุ่มที่ตั้งขึ้นมายังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการกลุ่ม ๒. กลุ่มไม่เข้มแข็ง เนื่องจากเกษตรกรวัยแรงงานไปทำงานโรงงานอุตสาหกรรมทำให้เกษตรกรเป็นผู้มีอายุมากทำไม่ไหว ๓. เกษตรกรไม่มีความรู้ในกิจกรรมของกลุ่มที่เพียงพอ	๑. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ๒. ศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ ๓. ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเชื่อมโยงการตลาด ๔. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกรให้มีส่วนร่วมในการแสวงหาข้อมูลวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา และจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ	ทุกหมู่บ้าน	
ด้านสินค้า ได้แก่ <u>การผลิตสินค้าและการตลาด</u> ๑. ข้าวพืชผัก ไม้ผล ฯลฯ - ราคาผลผลิตตกต่ำ - ต้นทุนการผลิตสูง - คุณภาพผลผลิตไม่ผ่านการรับรองตามมาตรฐานการเกษตร - การขาดองค์ความรู้ ด้านวิชาการ ด้านการตลาด <u>การแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</u> ๑. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๒. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ๓. ขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูป ๔. ขาดตลาดรองรับผลผลิต	๑. ภัยพิบัติ (น้ำท่วม, แล้ง) ๒. การระบาดของโรคและแมลง ๓. ต้นทุนการผลิตสูง ๔. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๕. ขาดแคลนแหล่งเงินทุน ๖. เกิดจากการไม่สามารถควบคุมราคาสินค้าการเกษตรได้ ๗. มีพ่อค้าคนกลางรับซื้อผลผลิต ๘. เกษตรกรปลูกพืชพร้อมกันและเหมือนกัน ทำให้ถูกกดราคาสินค้า ๙. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม ๑๐. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพสินค้า ๑๑. ขาดตลาดรองรับผลผลิต	๑. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนรอบการปลูกพืชส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำในภavnน้ำน้อย ๒. พัฒนาศูนย์ ศจช. และ ศดปช. ให้มีความพร้อมทุกสถานการณ์ ให้มีความรู้ด้านการป้องกันการจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธีและจัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช ๓. รวมกลุ่มกันเพื่อซื้อปัจจัยในการผลิตจำนวนเยอะเพื่อที่จะได้ราคาที่ต่ำลง ๔. หาช่องทางในการลดต้นทุนในการผลิตในสิ่งที่ไม่จำเป็นลง. ๕. ใช้แหล่งเงินทุนจาก ธกส. หรือสหกรณ์การเกษตร ๖. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ๗. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP และสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาด ๘. ทำปฏิทินการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ๙. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อของบประมาณจัดซื้อเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ๑๐. ส่งเสริมการขอรับมาตรฐานการรับรองคุณภาพสินค้าและให้ความรู้ด้านมาตรฐานสินค้าเกษตร ๑๑. ส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาด ผ่านทางเทคโนโลยี หรือการตลาดออนไลน์	ทุกหมู่บ้าน	

2.3. การจัดทำ TOWS Matrix

2.3.1 การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลหน้าโคก

ตารางที่ 2.19 แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง(S) 1. มีเกษตรกรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร และพร้อมที่จะเรียนรู้ 2. พื้นที่เหมาะสมกับการเกษตร 3. มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์อยู่ในเขตชลประทาน 4. มีกลุ่มและองค์กรเกษตรกร 5. มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานด้านการเกษตรในการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ 6. มี SF/YSF ที่มีความรู้ มีทักษะและความชำนาญทางการเกษตร 7. มีอาสาสมัครเกษตรจำนวน 5 ราย 8. มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพในพื้นที่ ได้แก่ ศบกด. ศพก. ศดปช. ศจช. แปลงใหญ่	จุดอ่อน (W) 1. เกษตรกรยึดติดกับการเกษตรแบบเก่า 2. เกษตรกรไม่ชำนาญการใช้เทคโนโลยี 3. เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว 4. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีพื้นที่ของตนเอง 5. ขาดแคลนเครื่องจักรกลทางการเกษตรที่มีขนาดใหญ่ 6. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมาก 7. การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรไม่เข้มแข็งหรือขาดการรวมกลุ่ม
โอกาส(O) 1. ได้รับการสนับสนุนทั้งอุปกรณ์ และองค์ความรู้ จากหน่วยงานมีความเชี่ยวชาญ 2. มีการคมนาคมขนส่งสะดวก 3. รัฐบาลให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนภาคเกษตรมาโดยตลอด 4. มีแหล่งเงินทุนหรือสถาบันการเงินในพื้นที่	กลยุทธ์เชิงรุก(SO) ใช้จุดแข็งผลักดันโอกาส 1. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด 2. เชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด	กลยุทธ์เชิงแก้ไข(WO) ใช้โอกาสลดจุดอ่อน 1. กำหนดมาตรการจำกัดการใช้สารเคมี 2. สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้
อุปสรรค(T) 1. ราคาผลผลิตตกต่ำ 2. บางช่วงมีปัญหาด้านโรคและแมลง 3. คุณภาพผลผลิตไม่ตรงตามความต้องการ 4. ต้นทุนการผลิตสูง	กลยุทธ์เชิงป้องกัน(ST) ใช้จุดแข็งลดอุปสรรค 1. บูรณาการร่วมกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการป้องกันการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช 2. พัฒนาแหล่งน้ำระบบชลประทานเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง 3. ส่งเสริมการปลูกพืชแบบผสมผสานแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว 4. ส่งเสริมกิจกรรมทางเลือกให้กับเกษตรกร	กลยุทธ์เชิงรับ(WT) จัดการกับจุดอ่อนและอุปสรรค 1. ส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกิดความเข้มแข็ง 2. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ 3. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

3.2การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก

- 1.1. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด
- 1.2. เชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด

2. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- 2.1. กำหนดมาตรการจำกัดการใช้สารเคมี
- 2.2. สนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง

ได้

3. กลยุทธ์เชิงรับ

- 3.1. ส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกิดความเข้มแข็ง
- 3.2. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์
- 3.3. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

หมายเหตุ

การตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ต้องเป็นไปตามแบบฟอร์มรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล ตามแนวทางการจัดทำแผน

พัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี 2568

2. ความเป็นปัจจุบันของข้อมูล
3. การแสดงอ้างอิงแหล่งที่มาของแต่ละข้อมูล
4. นอกจากการบรรยายเนื้อหาแล้วต้องมีตาราง แผนภูมิ หรือแผนที่ประกอบตามแบบฟอร์มรายงาน

บทที่ 3

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรตำบลหน้าโคก

3. แนวทางการพัฒนา

3.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า(พืช ปศุสัตว์ ประมง)

3.1.1 ข้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ 1 ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรเพื่อนำไปปฏิบัติ

โครงการที่ 1 อบรมให้ความรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพในชุมชน

โครงการที่ 2 อบรมให้ความรู้เทคนิคการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี

โครงการที่ 3 อบรมให้ความรู้การผลิตปุ๋ยสังคด

โครงการที่ 4 อบรมให้ความรู้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

3.1.2 พืชผัก

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ เกษตรกรมีการใช้การตลาดนำการผลิต
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ 1 ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร เพื่อนำไปปฏิบัติ

โครงการที่ 1 อบรมการวางแผนการผลิตพืชผักเพื่อการตลาด

โครงการที่ 2 ส่งเสริมการปลูกพืชปลอดภัย

3.1.2 ประมง

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ 1 ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรเพื่อนำไปปฏิบัติ

โครงการที่ 1 ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำ

3.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

3.2.1 YSF

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์สามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบให้แก่เกษตรกรในพื้นที่
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้

โครงการที่ 1 พัฒนาจุดเรียนรู้ Young Smart Farmer/Smart Farmer

กลยุทธ์ที่ 2 อบรมถ่ายทอดความรู้

โครงการที่ 1 อบรมถ่ายทอดความรู้การสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ

3.2.2 วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์การจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ 1 อบรมให้ความรู้

โครงการที่ 1 อบรมให้ความรู้เรื่องการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

โครงการที่ 2 โครงการพัฒนากระบวนการผลิตที่ได้คุณภาพปลอดภัยและได้มาตรฐาน

3.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

3.3.1 ที่ดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์(สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพดิน

โครงการที่ 1 ส่งเสริมการปลูกปอเทือง

3.4 การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

3.4.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ (สิ่งที่คาดหวังหรือผลสำเร็จที่จะให้เกิด)
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน (วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ 1 อบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูป

โครงการที่ 1 อบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาบรรจุภัณฑ์

บรรณานุกรม

- สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่. 2565.ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตร ปี 2564/65
กรมส่งเสริมการเกษตร.(2565). ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร. สืบค้น 28
กรกฎาคม 2564, จากdoae.go.th
- องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก (2564). อาณาเขตติดต่อตำบลหน้าโคก สืบค้น 30 กรกฎาคม
2564, จาก<http://oldweb.nongnamsom.go.th>
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2564. ปริมาณน้ำฝน เป็นรายเดือน ปี พ.ศ. 2561– 2563 อำเภอผักไห่ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2564. ความชื้นสัมพัทธ์ เป็นรายเดือน ปี พ.ศ. 2561– 2563 อำเภอผักไห่ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา
- กรมพัฒนาที่ดิน. (2564).ข้อมูลกลุ่มชุดดินตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสืบค้น
30 กรกฎาคม 2564, จาก<http://gisinfo.ddd.go.th/cd>

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ

1. ความเป็นมา

เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักคือการทำนา และปลูกผักสวนครัวเป็นอาชีพเสริม เพื่อบริโภค และเพิ่มรายได้ และการผลิตผักปลอดสารพิษช่วยให้ตัวเกษตรกรและผู้บริโภคปลอดภัย รวมทั้งเป็นการลดการใช้สารเคมี และช่วยรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม

2. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันครัวเรือนเกษตรกรมีการปลูกผัก และใช้สารเคมี อันจะทำให้เกิดเป็นพิษต่อร่างกาย เพื่อให้เกษตรกรรักษาสิ่งแวดล้อม โดยหันมาใช้สารธรรมชาติซึ่งไม่มีพิษต่อร่างกาย นำมาใช้เพื่อกำจัดศัตรูพืชจะทำให้ร่างกายปลอดจากสารพิษ

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 3.1 เป็นแหล่งเรียนรู้เมื่อเกษตรกรได้รับการถ่ายทอด- ศึกษาดูงาน
- 3.2 ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมเกษตรกรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.3 ใช้เทคโนโลยีการผลิตผักปลอดสารพิษที่ได้คุณภาพและปลอดภัย
- 3.4 ใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีประสิทธิภาพและช่วยรักษาสภาพแวดล้อม

4. เป้าหมายการดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568–2570

6. วิธีการดำเนินการ

- 5.1 จัดประชุมชี้แจงโครงการ
- 5.2 อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร
- 5.3 ติดตามการดำเนินงานพร้อมประเมินผล

7. งบประมาณขอรับการสนับสนุนงบประมาณตำบล ๆ ละ 38,000 บาท ดังนี้

- เมล็ดพันธุ์ผัก (คะน้า ,ผักบุ้ง , กวางตุ้ง , มะเขือเทศ , พริก) เป็นเงิน 10,000 บาท
- ปุ๋ยยูเรีย (46 – 0 – 0) จำนวน 1 ตัน เป็นเงิน 20,000 บาท
- ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 1 ตัน เป็นเงิน 8,000 บาท

รวมเป็นเงิน 38,000 บาท

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 8.1 คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหน้าโคก
- 8.2 สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่
- 8.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 เกษตรกรได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีแผนใหม่
- 9.2 เกษตรกรได้บริโภคผักปลอดภัยจากสารพิษ
- 9.3 เกษตรกรมีรายได้เสริมเพิ่มขึ้น
- 9.4 ลดการใช้สารเคมี และรักษาสภาพแวดล้อม
- 9.5 ลดการว่างงานของเกษตรกรในตำบล

โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นแบบสวนหลังบ้าน

1. ความเป็นมา

การปลูกไม้ยืนต้นเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ให้ผลผลิตในระยะยาว เช่น การปลูกมะม่วง ขนุน ฯลฯ โดยเลือกปลูกชนิดที่เหมาะสมกับพื้นที่และสภาพภูมิอากาศ ซึ่งจะให้ผลผลิตโดยไม่ต้องเสียเวลา และค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษามาก และสามารถเป็นยืนต้นอยู่ได้นาน

2. หลักการและเหตุผล

จากสภาพปัจจุบันพื้นที่ในเขตอำเภอผักไห่ ได้ถูกทิ้งให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่ามาก โดยไม่ได้ทำให้เกิดประโยชน์ และเกษตรกรส่วนใหญ่ในนั้นจะมีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อว่างจากการทำนา เกษตรกรก็จะว่างงาน การส่งเสริมให้ปลูกไม้ผลยืนต้นก็เพื่อให้เกษตรกรได้มีอาชีพเสริม เป็นการเพิ่มรายได้ และลดการว่างงานในพื้นที่

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 3.1 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้และผลผลิตในระยะยาวสามารถเก็บดอกผลได้ทุกปี
- 3.2 เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากการฝึกอบรมตลอดจนการบำรุงรักษา เพื่อลดต้นทุนการปลูกพืชยืนต้น
- 3.3 เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมพันธุ์ไม้ยืนต้นให้กับประชาชนในระยะเริ่มแรกที่ยังไม่มีเงินทุน หรือมีไม่เพียงพอ

4. เป้าหมายการดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568– 2570

6. วิธีการดำเนินการ

- 6.1 สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทุกครัวเรือนเกี่ยวกับความสนใจที่จะเข้าร่วมกลุ่ม เพื่อของบประมาณเพื่อส่งเสริมอาชีพและช่วยเหลือเกษตรกรในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
- 6.2 ประชาสัมพันธ์จัดตั้งกลุ่มอาชีพปลูกไม้ยืนต้นและเลือกผู้นำกลุ่ม
- 6.3 เตรียมการดำเนินการฝึกอบรม

6.3.1 เตรียมจัดหาพันธุ์พืช ไม้ยืนต้น ตามความต้องการของประชาชน เพื่อแจกจ่ายหลังจากที่มีการฝึกอบรม

6.3.2 เตรียมเอกสารประกอบคำบรรยายและจัดหาเอกสารเพื่อเพิ่มเติมความรู้กับเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม

6.3.3 ประชาสัมพันธ์ให้ทราบ วัน เวลา และสถานที่ที่เข้ารับการฝึกอบรม

7. งบประมาณ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากเทศบาลตำบล รายละเอียดดังนี้

1. ค่าตอบแทนวิทยากร 200 บาท /ชม. 1 วัน (6 ชม.) เป็นเงิน 1,200 บาท
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 100 บาท/คน/วัน (200 คน) เป็นเงิน 20,000 บาท
3. ค่าจัดทำเอกสาร 50 บาท/คน (200 คน) เป็นเงิน 10,000 บาท
4. ค่าจัดซื้อพันธุ์ไม้ผลไม้ยืนต้น เป็นเงิน 20,000 บาท

รวมเป็นเงิน 51,200 บาท

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

8.1 คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหน้าโคก

8.2 สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่

8.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 เกษตรกรสามารถนำความรู้ข่าวสารไปใช้ในการปลูกและดูแลรักษาพร้อมทั้งขยายพันธุ์ไม้ผลไม้ยืนต้น ซึ่งจะสามารถสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงดูครอบครัวต่อไปได้

9.2 ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากผลผลิตได้ตลอดปี และผลผลิตที่จำหน่ายไม่ทัน ยังนำไปแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งจะเป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง

9.3 ลดปัญหาโลกร้อน ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

9.4 ทำให้เกษตรกรในตำบลมีไม้ผล ที่เสียหายจากอุทกภัยคืนมา

9.5 เทศบาลตำบลได้รับการช่วยเหลือ ร่วมใจในการพัฒนาอาชีพ ซึ่งการที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้นั้น ก็ขึ้นอยู่กับประชาชนให้ความร่วมมือและสนับสนุน

โครงการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ

1. ความเป็นมา

ปัจจุบันการใช้ปุ๋ยเคมีและการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูง เกษตรกรรับภาระการลงทุนสูงขึ้น และราคาผลผลิตตกต่ำ รวมทั้งสุขภาพเสื่อมโทรมจากสารพิษตกค้างในร่างกาย จึงมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 10)

2. หลักการและเหตุผล

พื้นที่อำเภอบางปะอิน เป็นพื้นที่เหมาะแก่การเกษตร โดยเฉพาะการทำนา เกษตรกรจึงมีการทำนา 2 – 3 ครั้ง/ปี ทำให้ดินเกิดสภาพเสื่อมโทรม ขาดจุลินทรีย์ในดิน ทำให้ต้องใช้สารเคมีเพิ่มขึ้นทุกปี จึงมีโครงการนี้ตามวัตถุประสงค์

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 3.1 เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- 3.2 เพื่อเพิ่มจุลินทรีย์ในดิน
- 3.3 เพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศน์ในแปลงนา
- 3.4 เพื่อให้เกษตรกรลดความเสี่ยงจากการใช้สารเคมี

4. เป้าหมายการดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ตำบลหน้าโคก อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 จุด

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568– 2570

6. วิธีการดำเนินการ

- 6.1 ประชุมอบรมเกษตรกร
- 6.2 สาธิตการทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ
- 6.3 จัดตั้งจุดสาธิตในตำบล ๆ ละ 1 จุด

7. งบประมาณ

7.1 ถังพลาสติก ขนาด 200 ลิตร จำนวน 10 ใบ ๆ ละ 700 บาท	เป็นเงิน 7,000 บาท
7.2 กากน้ำตาล จำนวน 200 กิโลกรัม ๆ ละ 20 บาท	เป็นเงิน 4,000 บาท
7.3 วัสดุ จำนวน 40 กิโลกรัม ๆ ละ 10 บาท	เป็นเงิน 500 บาท
7.4 ค่าอบรมเกษตรกร จำนวน 20 คน ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 200 บาท	เป็นเงิน 8,000 บาท
7.5 ค่าใช้สอยเจ้าหน้าที่ จำนวน ตำบล ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 250 บาท	เป็นเงิน 500 บาท
7.6 ค่าวิทยากร วันละ 3 ชั่วโมง ๆ ละ 300 บาท ตำบล ๆ ละ 2 ครั้ง	เป็นเงิน 1,800 บาท
7.7 ค่าประชาสัมพันธ์	เป็นเงิน - บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 21,800 บาท

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 8.1 คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหน้าโคก
- 8.2 สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่
- 8.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 เกษตรกรลดต้นทุนในการผลิต
- 9.2 สภาพดินดีขึ้น
- 9.3 ระบบนิเวศน์ในแปลงนาดีขึ้น
- 9.4 เกษตรกรสุขภาพดีขึ้น

โครงการพืชสวนครัวรั้วกินได้

1. ความเป็นมา

ปัจจุบันเกษตรกรมีการซื้อผักรับประทานทุกวัน ทำให้เกษตรกรต้องใช้จ่ายเงินในการซื้อผัก ทำให้ต้นทุนในการใช้จ่ายในครัวเรือนสูงขึ้น ดังนั้นการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรใช้ชีวิตอย่างมีความสุข แบบพอเพียงและพึ่งพาตนเองได้ ตามยุทธศาสตร์อยู่ดีมีสุข และการสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ตามแผนพัฒนาเกษตรกร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10

2. หลักการและเหตุผล

เพื่อให้เกษตรกรได้บริโภคผักปลอดภัยจากสารพิษ และสามารถปลูกผักรับประทานได้เอง เป็นการลดรายจ่าย และใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งจะทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 3.1 เพื่อให้เกษตรกรลดรายจ่ายเพิ่มรายได้
- 3.2 เพื่อเกษตรกรมีพืชปลอดภัยจากสารพิษใช้รับประทานในครัวเรือน
- 3.3 เพื่อให้เกษตรกรมีสุขภาพแข็งแรง

4. เป้าหมายการดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ตำบลหน้าโคก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 ราย

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568– 2570

6. วิธีการดำเนินการ

- 6.1 ประชุมอบรมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- 6.2 ดำเนินการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์และสารชีวภัณฑ์
- 6.3 สรุปการดำเนินงานและประเมินผล

7. งบประมาณ

7.1 ค่าอาหารและเครื่องดื่มในการจัดอบรม 50 คน ๆ ละ 100 บาท	เป็นเงิน 5,000 บาท
7.2 จัดซื้อปัจจัยการผลิต จำนวน 50 ชุดๆ ละ 350 บาท	เป็นเงิน 17,500 บาท
7.3 งบติดตามและประเมินผล	เป็นเงิน 500 บาท

รวมเป็นเงิน 23,000 บาท

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 8.1 คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหน้าโคก
- 8.2 สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่
- 8.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 เกษตรกรมีการลดรายจ่ายในครัวเรือน
- 9.2 มีพืชปลอดภัยจากสารพิษไว้รับประทานในครัวเรือน
- 9.3 เกษตรกรมีสุขภาพที่ดีขึ้น

โครงการรณรงค์เฉพาะชาวกษิษในพื้นที่เกษตรกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการเผาเศษ
ซากพืชและวัสดุการเกษตร ในพื้นที่การเกษตร ปี 2563/64

1. ความเป็นมา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับผิดชอบการควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม จึงกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากภาคการเกษตร ภายใต้แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการควบคุมการเผาในพื้นที่โล่ง โดยมีแผนการสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา

2. หลักการและเหตุผล

เพื่อใช้เป็นกลไกสนับสนุนให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และให้เกิดการบูรณาการให้สอดคล้องกับการพัฒนาการเกษตรแก้ไขปัญหาการเลิกจ้างงาน จึงบูรณาการดำเนินการสร้างเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา โดยสร้างความร่วมมือในชุมชนในลักษณะการรวมตัวของเกษตรกรเป็นเครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผา เพื่อเป็นแหล่งบริการความรู้แก่เกษตรกรผู้ร่วมเครือข่ายและเกษตรกรทั่วไป

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อให้เครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาเป็นแหล่งบริการความรู้และเทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม

3.2 เพื่อให้เครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาเป็นกลไกในการปฏิบัติการลดการเผาเศษซากพืชในไร่นาของชุมชน

4. เป้าหมายการดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ตำบลหน้าโคก เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 70 ราย

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568– 2570

6. วิธีการดำเนินการ

หลังจากเกี่ยวข้าวแล้วไม่เผาตอซัง ปลอยน้ำเข้าพอท่วมฟางนํารกลงไปตีหรือปั่นตอซังให้เข้ากับดิน แล้วจึงปลอยหัวเขื่อนน้ำหมักสูตรเข้มข้นลงไปในแปลง ตามอัตราส่วนที่ได้กำหนด ถ้าต้องการให้การย่อยสลายเร็วขึ้นสามารถเพิ่มอัตราส่วนน้ำหมักได้ตามความต้องการ (ในกรณีที่ต้องการลดปัญหาข้าวตืด ให้ล่อข้าวตืดขึ้นมาก่อนแล้วจึงนำเอารกลงไปตีหรือปั่นให้เข้ากับดิน แล้วจึงปลอยหัวเขื่อนน้ำหมักลงไปในแปลง ทำติดต่อกันเช่นนี้ไปทุกครั้งก่อนการปลูกข้าว ปัญหาข้าวตืดจะลดลงไปเรื่อยๆ)

หัวเขื่อนน้ำหมักชีวภาพชนิดเข้มข้น ประกอบด้วยกลุ่มจุลินทรีย์ที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดี และมีความแข็งแรงทนทานมารวมกันไว้ในหัวเขื่อนน้ำหมักสูตรชนิดพิเศษที่มีความเข้มข้นสูงจากกระบวนการหมักและขยายเชื้อเพื่อให้เกิดการสร้างเอนไซม์ให้มากขึ้นเป็นพิเศษ

7. งบประมาณ

ตามภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

8.1 คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหน้าโคก

8.2 สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่

8.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 สามารถย่อยสลายตอซังข้าวได้ภายใน 7 วัน ทำให้ตอซังข้าวกลายเป็นปุ๋ย

9.2 ทำลายเชื้อโรคในดิน ทำให้โครงสร้างดินดี ดินร่วนซุย ลดปริมาณแก๊สในดิน ทำให้ไม่เกิดความร้อนใต้ดิน ซึ่งเป็นเหตุทำให้ข้าวเหลือง

9.3 เพิ่มการย่อยสลายวัตถุดิบในดิน ให้ย่อยสลายได้หมดจนกลายเป็นปุ๋ยหรือฮิวมัส

9.4 ปลดปล่อยปุ๋ยและธาตุอาหารที่ตกค้างในดินเพื่อให้พืชนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่องเป็นการเพิ่มปริมาณปุ๋ยในดิน

9.5 ทำให้การขยายรากพืชทำงานได้ดี เป็นการเพิ่มปริมาณรากมากขึ้นกว่าเดิม 3-4 เท่า ทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น

9.6 ช่วยดูดซับสารพิษที่ตกค้างในดิน ทำให้น้ำดินสะอาด ลดปัญหาข้าวตืดและข้าวปน

9.7 ลดต้นทุนการผลิต ถ้ามีการทำอย่างต่อเนื่องจะทำให้ปริมาณการใช้ปุ๋ยลดน้อยลง

โครงการพัฒนาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

1. ความเป็นมา

ด้วยการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากจะก่อให้เกิดรายได้แล้ว ยังเป็นแหล่งนำเข้าเงินตราจากต่างประเทศ โดยไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของโลก สำนักงานเกษตรอำเภอจึงจะต้องปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายแผนพัฒนาและยุทธศาสตร์จังหวัดฯ

2. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย สำนักงานเกษตรอำเภอจะต้องรักษาและปรับสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น โดยการจัดทำโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อให้เกิดความสวยงาม

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 ปรับสภาพภูมิทัศน์ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

3.2 เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาสมบัติของทางราชการ

3.3 เพื่อพัฒนาให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลลำตะเคียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการเกษตรสู่ชุมชน เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน เกิดการบูรณาการของหน่วยงานหลากหลาย

4. เป้าหมาย

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหน้าโคก อ.ผักไห่ จ.อยุธยา

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568– 2570

6.วิธีการดำเนินการ

6.1 ประชุมแกนนำชุมชน 20 คน ๆ ละ 2 วัน

6.2 ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพืช

6.3 จัดหาพันธุ์ไม้ผล จำนวน 100 ต้น

7.งบประมาณ(ด้านสังคม)

7.1 วัสดุอุปกรณ์ (ข้อมูลศูนย์)	เป็นเงิน 5,000 บาท
7.2 จัดหาพันธุ์ไม้ผล 100 ต้น ๆ ละ 30 บาท	เป็นเงิน 3,000 บาท
7.3 อบรมเกษตรกร 20 คนๆ ละ 2 วัน ๆ ละ 100 บาท	เป็นเงิน 4,000 บาท

รวมเป็นเงิน 12,000 บาท

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 8.1 คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหน้าโคก
- 8.2 สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่
- 8.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก

9. ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 ปรับภูมิทัศน์ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้เกิดความสวยงาม
- 9.2 เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนด้านการเกษตรแบบบูรณาการ
- 9.3 ทำให้เกษตรกรมีความรู้และสามารถนำไปใช้ได้

โครงการประชุมคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

1. ความเป็นมา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการเกษตรของประเทศ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกร ในการประกอบอาชีพการเกษตร จึงได้จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางให้เกษตรกรได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์ วางแผน และบริหารจัดการแผนด้วยตนเอง

2. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากกรมส่งเสริมการเกษตร มองเห็นความสำคัญของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพราะเป็นกลไกสำคัญของระบบส่งเสริมการเกษตร และเป็นศูนย์กลางในการให้บริการ และประสานงานการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร ในลักษณะการบูรณาการ โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น ดังนั้น คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จะต้องมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ที่จะบริหารจัดการให้ศูนย์ดำเนินการต่อไป ภายใต้การบริหารจัดการของชุมชน เพื่อให้ศูนย์ฯ เป็นของชุมชนอย่างแท้จริง

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 3.1 เพื่อจัดทำข้อตกลงร่วมกัน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารศูนย์ฯ
- 3.2 เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจในการพิจารณากิจกรรมโครงการ การวางแผนการปฏิบัติงานและติดตามผล
- 3.3 เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาด้านการเกษตรตามแผนพัฒนาตำบล
- 3.4 เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานศูนย์ฯ ร่วมกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
- 3.5 เพื่อจัดการถ่ายทอดความรู้ เช่น การฝึกอบรมดูงานแปลงสาธิตให้กับเกษตรกรในตำบล

4. เป้าหมายการดำเนินการ

- 4.1 คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน 15 คน
- 4.2 นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล

5. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน พ.ศ. 2568–2570

6. วิธีการดำเนินการ

จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เดือนละ 1 ครั้ง ทุกเดือน

7. งบประมาณ

- 7.1 ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการ 15 คน ๆ ละ 100 บาท /เดือน 12 เดือน เป็นเงิน 18,000 บาท
- 7.2 ค่าตอบแทนนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 12 เดือน ๆ ละ 1,000 บาท เป็นเงิน 12,000 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 30,000 บาท

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

8.1 คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหน้าโคก

8.2 สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่

8.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรในตำบลเชียงรากน้อย จะได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร และจะได้รับ
การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรจากคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

ตารางที่ 3.1แสดงแผนการพัฒนากิจกรรมของตำบลหน้าโคกอำเภอด่านช้าง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผน	โครงการ / กิจกรรม	เหตุผล	วิธี ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ	ตัวชี้วัด
แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี	โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ	- เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เมื่อเกษตรกรได้รับการถ่ายทอด+ ศึกษาดูงาน - การใช้สารเคมีและส่งเสริมเกษตรกรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง - ใช้เทคโนโลยีการผลิตผักปลอดสารพิษที่ได้คุณภาพและปลอดภัย - ใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีประสิทธิภาพและช่วยรักษาสภาพแวดล้อม	- ประชุมชี้แจงโครงการ - อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร - ติดตามการดำเนินงานพร้อมประเมินผล	- คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ - สำนักงานเกษตรอำเภอด่านช้าง - องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก	38,000 บาท/องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก	- เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติ - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
	โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นแบบสวนหลังบ้าน	- ลดการใช้สารเคมีและส่งเสริมเกษตรกรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง - ใช้เทคโนโลยีการผลิตผักปลอดสารพิษที่ได้คุณภาพและปลอดภัย - ใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีประสิทธิภาพและช่วยรักษาสภาพแวดล้อม	- จัดประชุมชี้แจงโครงการ - อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร - ติดตามการดำเนินงานพร้อมประเมินผล	- คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ - สำนักงานเกษตรอำเภอด่านช้าง - องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก	51,200 บาท/องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก	- เกษตรกรได้รับความรู้ในการปลูกและดูแลและขยายพันธุ์ไม้ผล - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 3.2(ต่อ)แสดงแผนการพัฒนากิจกรรมเกษตรของตำบลหน้าโคกอำเภอฟักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผน	โครงการ / กิจกรรม	เหตุผล	วิธี ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
แผนการ ถ่ายทอด เทคโนโลยี	โครงการผลิตปุ๋ย น้ำหมักชีวภาพ	- เพื่อลดต้นทุนการผลิต - เพื่อเพิ่มจุลินทรีย์ในดิน - เพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศน์ ในแปลงนา - เพื่อให้เกษตรกรลดความ เสี่ยงจากการใช้สารเคมี	- ประชุมอบรม เกษตรกร - สาธิตการทำปุ๋ยน้ำ หมักชีวภาพ - จัดตั้งจุดสาธิตในตำบล ๆ ละ 1 จุด	- คณะกรรมการ ศูนย์บริการและ ถ่ายทอดฯ - สำนักงานเกษตร อำเภอฟักไห้ - องค์การบริหาร ส่วนตำบลหน้า โคก	21,800 บาท/ องค์การบริหาร ส่วนตำบลหน้า โคก	- เกษตรกรลดต้นทุนในการ ผลิต - ระบบนิเวศน์ในแปลงนาดี ขึ้น
	โครงการพืชสวน ครัวเรือนได้	- เพื่อให้เกษตรกรลด รายจ่ายเพิ่มรายได้ - เพื่อเกษตรกรมีพืช ปลอดภัยจากสารพิษใช้ รับประทานในครัวเรือน - เพื่อให้เกษตรกรมี สุขภาพแข็งแรง	- ประชุมอบรมเกษตรกร- ที่เข้าร่วมโครงการ - ดำเนินการจัดซื้อเมล็ด พันธุ์และสารชีวภัณฑ์ - สรุปการดำเนินงาน และประเมินผล	- คณะกรรมการ ศูนย์บริการและ ถ่ายทอดฯ - สำนักงานเกษตร อำเภอฟักไห้ - องค์การบริหาร ส่วนตำบลหน้า โคก	23,000 บาท/ องค์การบริหาร ส่วนตำบลหน้า โคก	- เกษตรกรมีการลด รายจ่ายในครัวเรือน - มีพืชปลอดภัยจากสารพิษ ไว้รับประทานในครัวเรือน

ตารางที่ 3.3(ต่อ)แสดงแผนการพัฒนากษตรของตำบลหน้าโคกอำเภอดักไ้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผน	โครงการ / กิจกรรม	เหตุผล	วิธีดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	แหล่งงบประมาณ	ตัวชี้วัด
แผนปรับปรุงพื้นที่ทรัพยากร	- โครงการงดเผาเศษซากพืชในพื้นที่เกษตรกรรมภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการเผาเศษซากพืชและวัสดุการเกษตรในพื้นที่การเกษตร ปี 2563/64	- เพื่อให้เครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาเป็นแหล่งบริการความรู้และเทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม	- ประชุมชี้แจง และจัดอบรมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	- คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ	- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต ถ้ามีการทำอย่างต่อเนื่องจะทำให้ปริมาณการใช้ปุ๋ยลดน้อยลง	-
		- เพื่อให้เครือข่ายเกษตรกรปลอดการเผาเป็นกลไกในการปฏิบัติการลดการเผาเศษซากพืชในไร่นาของชุมชน	- ประชาสัมพันธ์จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรหยุดเผาและเลือกผู้นำกลุ่ม เพื่อจัดตั้งเครือข่ายระดับอำเภอต่อไป	- สำนักงานเกษตรอำเภอดักไ้	- มีพืชปลอดภัยจากสารพิษไว้รับประทานในครัวเรือน	-
			- ถ่ายทอดความรู้ด้านการย่อยสลายฟางข้าว			
			- สรุปการดำเนินงานและประเมินผล			
	โครงการพัฒนาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	- ปรับสภาพภูมิทัศน์ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล	- ประชุมแกนนำชุมชน 20 คน ๆ ละ 2 วัน	- คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดฯ	12,000 บาท/องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก	- เกษตรกรมีความรู้และสามารถนำไปใช้ได้
		- เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาสมบัติของทางราชการ	- ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพืช	- สำนักงานเกษตรอำเภอดักไ้		
		- เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้สู่ชุมชน	- จัดหาพันธุ์ไม้ผล จำนวน 100 ต้น	- องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก		

ตารางที่ 3.4(ต่อ)แสดงแผนการพัฒนากาเกษตรของตำบลหน้าโคกอำเภอดักไห้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผน	โครงการ / กิจกรรม	เหตุผล	วิธี ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	แหล่ง งบประมาณ	ตัวชี้วัด
แผนปรับปรุง พื้นที่ทรัพยากร	โครงการประชุม - คณะกรรมการ ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล	เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น - กิจกรรมโครงการ การวางแผน การปฏิบัติงานและติดตามผล และร่วมกันวางแผนพัฒนาด้าน การเกษตร	จัดให้มีการประชุม - คณะกรรมการบริหาร ศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยี - การเกษตรประจำตำบล เดือนละ 1 ครั้ง ทุก เดือน	คณะกรรมการ 30,000 บาท/ ศูนย์บริการและ ถ่ายทอดฯ สำนักงานเกษตร โคก อำเภอดักไห้	เกษตรกรในตำบลได้รับการ องค์การบริหาร ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ส่วนตำบลหน้า ด้านการเกษตร	
	- เพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน ศูนย์ฯ ร่วมกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในพื้นที่ - เพื่อจัดการถ่ายทอดความรู้ ให้กับเกษตรกรในตำบล			องค์การบริหาร ส่วนตำบลหน้า โคก		

ติดต่อผู้นำท้องถิ่น และท้องถิ่นตำบลหน้าโคก

หมู่ที่ 1 ตำบลหน้าโคก ประกอบด้วย

1. นายพลภัทร เสริตานนท์ ปฏิบัติหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าโคก ติดต่อ
2. นายอนุลักซ์ จาณุสังข์ ผู้ใหญ่บ้าน ติดต่อ 061-670-5568 (อกม.)

หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าโคก ประกอบด้วย

นายสุรเชษฐ สาระยามผู้ใหญ่บ้าน ติดต่อ 086-557-3230 (อกม.)

หมู่ที่ 3 ตำบลหน้าโคก ประกอบด้วย

นายสมใจ ชุมทรัพย์ ผู้ใหญ่บ้าน ติดต่อ 086-129-5343(อกม.)

หมู่ที่ 4 ตำบลหน้าโคก ประกอบด้วย

นางสาวนฤมล มุลทา ผู้ใหญ่บ้าน ติดต่อ 089-086-2329(อกม.)

หมู่ที่ 5 ตำบลหน้าโคก ประกอบด้วย

นายสมนึก ไพรสันต์ กำนันตำบลหน้าโคก ติดต่อ 089-579-4420(อกม.)

หมู่ที่ 6 ตำบลหน้าโคก ประกอบด้วย

นายอนุกุล บุญรอด ผู้ใหญ่บ้าน ติดต่อ 081-423-0214(อกม.)

หมู่ที่ 7 ตำบลหน้าโคก ประกอบด้วย

นายธนาทร สิทธิสันต์ ผู้ใหญ่บ้าน ติดต่อ 081-947-9957(อกม.)